مرکز آموزشی و درمانی رازی تبریز

مجموعه فرم ها و دستورالعمل های داخلی بیمه های عمده

در مورد اقدامات تشخیصی و درمانی روانپزشکی

سال 1395

الزامات بیمه ای:

تعاریف:

بیمه: واژه ایست حقوقی و در لغت به معنی اطمینان یا ضمانت یا حفظ و نگهداری در برابر حوادثی که بیم وقوع آن می رود.

بیمه گر: شرکت، سازمان یا مؤسسه ای که در قبال اخذ مبلغ معینی به عنوان حق بیمه، بیمه گزار را تحت پوشش خدماتی که مشخصات آن در قرارداد ذکر شده است قرار می دهد.

بیمه شده: فردی است که پس از پرداخت حق السهم (توسط فرد یا مراجع مشمول در قانون) می تواند از مزایای خدمات سلامت بهره مند گردد.

فرانشیز: قسمتی از هزینه سلامت تحت پوشش بیمه است که بیمه شده باید در زمان دریافت خدمت پرداخت نماید.

سهم بیمه پایه: قسمتی از تعرفه خدمات تشخیصی – درمانی که بیمه پایه در قبال ارائه اینگونه خدمات از سوی مراکز طرف قرارداد به آنها پرداخت می نماید.

درجه اعتباربخشی: درجه ای است که گواهینامه صادره توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی درج گردیده و نشان دهنده کیفیت خدمات ارائه شده در مراکز درمانی می باشد.

تعرفه: نرخ خدمت یا کالای خاصی است که بر اساس ملاحظات اقتصادی، سیاسی و اجتماعی و در راستای ایجاد فرهنگ خاصی در جامعه یا تحصیل هدف مشخصی تعدیل می گردد.

بیمه گزار: شخصی است حقیقی یا حقوقی که با پرداخت مبلغ معینی به عنوان حق بیمه ، خدمات معینی را بر اساس قرارداد منعقده با بیمه گر دریافت می نماید.

رسیدگی: فرآیندی است که طی آن مدارک و مستندات خدمات انجام گرفته توسط مؤسسات درمانی برای بیمار بستری بررسی شده و بعد از انطباق با ضوابط ، مقررات و تعرفه های مصوب ارزش گذاری می گردد.

تعدیلات: میزان هزینه ای که بعلت خدمات انجام نشده و یا عدم انطباق مدارک و مستندات با تعهدات، ضوابط و تعرفه های مصوب اعلام شده، از مبلغ درخواستی موسسات کسر می شود.

اسناد بستری: کلیه مستنداتی که بابت ارائه خدمات تشخیصی - درمانی در بیمارستانها به بیمه شدگان بستری، توسط مراکز درمانی تهیه و جهت دریافت سهم بیمه پایه به ادارات اسناد پزشکی ارسال می گردد.

برگه‌ی گزارش خدمت

	کد ملی	شرح کد	توضیحات	ارزش نسبی
#	۹۰۰۰۴۵	مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی روان‌پزشکی به ازای هر جلسه (عمل مستقل)	• این کد برای هر بیمار تنها یک بار و در اولین مصاحبه گزارش گردد. • این خدمت با ویزیت روزانه یا سرپایی به طور جداگانه قابل گزارش و اخذ نمی‌باشد.	۸

نام و نام خانوادگی بیمار:		شماره‌ی پرونده:
سن:		جنس: مرد ☐ زن ☐
عرصه‌ی ارایه‌ی خدمت:	☐ سرپایی: • اولین مراجعه است. ☐ • اولین مراجعه نیست. ☐ تاریخ آخرین مراجعه‌ی قبلی: ..... / ..... /	
	☐ بستری: • نام مرکز:	
تاریخ:	ساعت شروع:	ساعت پایان:
گزارش اجزای خدمت:		
	با رعایت رازداری پزشکی و بدون ذکر علایم و تشخیص بیمار، خلاصه‌ای از روند بررسی و طرح کلی درمان (دارویی، روان‌درمانی و ...) ذکر شود: • اخذ شرح حال ☐ • انجام معاینه‌ی وضعیت روانی ☐ • طرح‌ریزی برنامه‌ی درمانی ☐ • شروع درمان ☐	
ارایه‌دهنده‌ی خدمت:		
☐ روان‌پزشک:		☐ دستیار روان‌پزشکی:
نام و نام خانوادگی: مهر و امضا:	دستیار: نام و نام خانوادگی: مهر و امضا:	روان‌پزشک یا اسناد مسؤول: نام و نام خانوادگی: مهر و امضا:

برگه‌ی گزارش خدمت

	کد ملی	شرح کد	توضیحات	ارزش نسبی
#	۹۰۰۰۴۶	مشاوره‌ی روان‌پزشکی برای بیماران بستری (عمل مستقل)	شامل مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی، اقدامات محافظتی و مداخله در بحران و انتقال بیمار به بخش درصورت لزوم	۹

نام و نام خانوادگی بیمار:		شمارهٔ پرونده:
سن:		جنس: مرد ☐ زن ☐
پزشک درخواست‌کننده:		
عرصه‌ی ارایه‌ی خدمت:	بخش بستری ☐ بخش تحت‌نظر اورژانس ☐	
تاریخ:	ساعت شروع:	ساعت پایان:
گزارش اجرای خدمت:		
با رعایت رازداری پزشکی و بدون ذکر علایم و تشخیص بیمار، خلاصه‌ای از روند بررسی و طرح کلی درمان (دارویی، روان‌درمانی و ...) ذکر شود:	• اخذ شرح حال ☐ • انجام معاینه‌ی وضعیت روانی ☐ • پیش‌نهاد برنامه‌ی درمانی در بخش فعلی ☐ • انتقال به بخش روان‌پزشکی ☐	
ارایه‌دهنده‌ی خدمت:		
☐ روان‌پزشک:		☐ دستیار روان‌پزشکی:
نام و نام خانوادگی:	دستیار:	روان‌پزشک یا استاد مسؤول:
مهر و امضا:	نام و نام خانوادگی: مهر و امضا:	نام و نام خانوادگی: مهر و امضا:

برگه‌ی گزارش خدمت

	کد ملی	شرح کد	ارزش نسبی
#	۹۰۰۰۵۰	روان‌درمانی فردی، با روی‌کردهای مانند تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی- رفتاری، حمایتی و هیپنوتراپی، توسط روان‌پزشک، به ازای هر جلسه‌ی حداقل ۳۰ دقیقه‌ای (عمل مستقل)	۹

نام و نام خانوادگی بیمار:		شماره‌ی پرونده:
سن:		جنس: مرد ☐ زن ☐
عرصه‌ی ارایه‌ی خدمت:		☐ سرپایی: ☐ بستری: • نام مرکز:
تاریخ:	ساعت شروع:	ساعت پایان:

گزارش اجزای خدمت:

روی‌کرد و نوع خدمت:

با رعایت رازداری پزشکی و بدون ذکر علایم و تشخیص بیمار، خلاصه‌ای از فرایندهایی که در جلسه به آن پرداخته شده ذکر شود:

ارایه‌دهنده‌ی خدمت:

☐ روان‌پزشک:		☐ دستیار روان‌پزشکی:
نام و نام خانوادگی:	دستیار:	روان‌پزشک یا استاد مسؤول:
مهر و امضا:	نام و نام خانوادگی: مهر و امضا:	نام و نام خانوادگی: مهر و امضا:

برگه‌ی گزارش خدمت

	کد ملی	شرح کد	ارزش نسبی
#	۹۰۰۰۵۱	روان‌درمانی فردی، با روی‌کردهای مانند تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی- رفتاری، حمایتی و هیپنوتراپی، توسط روان‌پزشک، به ازای هر جلسه‌ی بیش از ۳۰ دقیقه (عمل مستقل)	۱۳

نام و نام خانوادگی بیمار:		شماره‌ی پرونده:
سن:		جنس: مرد ☐ زن ☐
عرصه‌ی ارایه‌ی خدمت:		☐ سرپایی: ☐ بستری: • نام مرکز:
تاریخ:	ساعت شروع:	ساعت پایان:
گزارش اجزای خدمت:		
روی‌کرد و نوع خدمت:		
با رعایت رازداری پزشکی و بدون ذکر علایم و تشخیص بیمار، خلاصه‌ای از فرایندهایی که در جلسه به آن پرداخته شده ذکر شود:		
ارایه‌دهنده‌ی خدمت:		

☐ روان‌پزشک:	☐ دستیار روان‌پزشکی:	
نام و نام خانوادگی:	دستیار:	روان‌پزشک یا استاد مسؤول:
مهر و امضا:	نام و نام خانوادگی: مهر و امضا:	نام و نام خانوادگی: مهر و امضا:

برگه‌ی گزارش خدمت

	کد ملی	شرح کد	ارزش نسبی
#	۹۰۰۰۹۱	خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی تا ۳۰ دقیقه، توسط روان‌پزشک (عمل مستقل)	۹

نام و نام خانوادگی بیمار:		شماره‌ی پرونده:	
سن:		جنس: مرد ☐ زن ☐	
عرصه‌ی ارایه‌ی خدمت:	☐ سرپایی: ☐ بستری: • نام مرکز:		
تاریخ:	ساعت شروع:	ساعت پایان:	
گزارش اجزای خدمت:			
روی‌کرد و نوع خدمت:			
با رعایت رازداری پزشکی و بدون ذکر علایم و تشخیص بیمار، خلاصه‌ای از فرایندهایی که در جلسه به آن پرداخته شده ذکر شود:			
ارایه‌دهنده‌ی خدمت:			
☐ روان‌پزشک:		☐ دستیار روان‌پزشکی:	
نام و نام خانوادگی: مهر و امضا:	دستیار: نام و نام خانوادگی: مهر و امضا:	روان‌پزشک یا استاد مسؤول: نام و نام خانوادگی: مهر و امضا:	

برگه‌ی گزارش خدمت

	کد ملی	شرح کد	ارزش نسبی
#	۹۰۰۰۹۳	خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی بیش از ۳۰ دقیقه، توسط روان‌پزشک (عمل مستقل)	۱۳

نام و نام خانوادگی بیمار:		شماره‌ی پرونده:
سن:		جنس: مرد ☐ زن ☐
عرصه‌ی ارایه‌ی خدمت:	☐ سرپایی: ☐ بستری: • نام مرکز:	
تاریخ:	ساعت شروع:	ساعت پایان:
گزارش اجزای خدمت:		
روی‌کرد و نوع خدمت:		
با رعایت رازداری پزشکی و بدون ذکر علایم و تشخیص بیمار، خلاصه‌ای از فرایندهایی که در جلسه به آن پرداخته شده ذکر شود:		
ارایه‌دهنده‌ی خدمت:		
☐ روان‌پزشک:		☐ دستیار روان‌پزشکی:
نام و نام خانوادگی:	دستیار:	روان‌پزشک یا استاد مسؤول:
مهر و امضا:	نام و نام خانوادگی: مهر و امضا:	نام و نام خانوادگی: مهر و امضا:

سازمان تامین اجتماعی

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
«اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل»

تاریخ: ۱۳۹۵/۰۵/۲۳
پیوست: ندارد
ریاست: عادی

۲۸۷۹
۱۳۹۵/۵/۲۳
3301

- دفتر رسیدگی
- امور رسیدگی
- واحد حمایت
- واحد مدیریت
- تحلیل فرم ۷ ماده
- پزشک مشاور

۹۵/۵/۲۴

مدیریت محترم درمان استان .....

ریاست محترم دفتر رسیدگی به اسناد پزشکی استان .....

موضوع: خدمات روانپزشکی

سلام علیکم

با صلوات بر محمد و آل محمد(ص)

احتراماً، با عنایت به سئوالات مکرر درخصوص خدمات روانپزشکی، موارد زیر جهت اطلاع و اقدام برابر مقررات ارسال می گردد :

۱- **کد ۹۰۰۰۴۵ مصاحبه و معاینه تشخیصی روانپزشکی به ازای هر جلسه (عمل مستقل)**

- این کد را برای هر بیمار تنها یکبار و فقط در اولین مصاحبه گزارش گردد.
- این خدمت با ویزیت روزانه یا سرپایی به طور جداگانه قابل گزارش و اخذ نمی باشد.
- جهت متخصصین و فوق تخصصهای روانپزشکی و در مراکز آموزشی برای دستیاران روانپزشکی سال سوم به بالا قابل محاسبه و پرداخت است (برابر ضوابط موجود درخصوص دستیاران سایر رشته‌های تخصصی)
- تکمیل و ضمیمه نمودن فرم پیوست ۱ الزامی است.

۲- **کد ۹۰۰۰۴۶ مشاوره روانپزشکی برای بیماران بستری**

- شامل مصاحبه و معاینه تشخیصی، اقدامات حفاظتی و مداخله در بحران و انتقال بیمار به بخش درصورت لزوم.
- فقط در بخش بستری قابل محاسبه و پرداخت می باشد.
- جهت متخصصین و فوق تخصصهای روانپزشکی و در مراکز آموزشی برای دستیاران روانپزشکی سال سوم به بالا قابل محاسبه و پرداخت است. (برابر ضوابط موجود درخصوص دستیاران سایر رشته‌های تخصصی)
- تکمیل و ضمیمه نمودن فرم پیوست ۲ الزامی است.

۳- **کد ۹۰۰۰۵۰ روان درمانی فردی، با رویکردهای تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی - رفتاری، حمایتی و هیپنوتراپی توسط روانپزشک به ازای هر جلسه حداقل ۳۰ دقیقه‌ای (عمل مستقل)**

- در شرایط عادی برای بیماران بستری درصورت نیاز، درخواست پزشک هر هفته یک جلسه روان درمانی قابل محاسبه و پرداخت است.
- در شرایط خاص روانی در هفته اول بستری حداکثر ۲ جلسه درصورت نیاز و درخواست پزشک قابل محاسبه است

۱۲

- درخصوص بیماران سرپایی در شرایط حاد روانی حداکثر دو جلسه در هفته اول و بعد از هفته اول یک جلسه روان درمانی در هفته قابل محاسبه و پرداخت است.
- در بخش سرپایی خدمت مذکور با ویزیت قابل پرداخت نمی‌باشد.
- در بخش بستری با رعایت زمان انجام خدمت علاوه بر زمان انجام ویزیت، قابل محاسبه و پرداخت است.
- جهت متخصصین و فوق تخصصهای روانپزشکی و در مراکز آموزشی برای دستیاران روانپزشکی سال سوم به بالا قابل محاسبه و پرداخت است. (برابر ضوابط موجود درخصوص دستیاران سایر رشته‌های تخصصی)
- تکمیل و ضمیمه نمودن فرم پیوست ۳ الزامی است.

۴- **کد ۹۰۰۰۵۱ روان درمانی فردی با رویکردهایی مانند تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی - رفتاری، حمایتی و هیپنوتراپی توسط روانپزشک به ازای هر جلسه حداقل ۴۵ دقیقه (عمل مستقل)**

- جهت متخصصین و فوق تخصصهای روانپزشکی و در مراکز آموزشی برای دستیاران روانپزشکی سال سوم به بالا قابل محاسبه و پرداخت است. (برابر ضوابط موجود درخصوص دستیاران سایر رشته‌های تخصصی)
- تکمیل و ضمیمه نمودن فرم پیوست ۴ الزامی است.

۵- **کدهای ۹۰۰۰۹۱ و ۹۰۰۰۹۲ باتوجه به مشکل بیمار در ارائه شرح حال خانواده درمانی - زوج درمانی - درمان زناشویی و سکس درایی حداکثر هفته‌ای یکبار قابل محاسبه و پرداخت می‌باشد.**

- جهت متخصصین و فوق تخصصهای روانپزشکی و در مراکز آموزشی برای دستیاران روانپزشکی سال سوم به بالا قابل محاسبه و پرداخت است. (برابر ضوابط موجود درخصوص دستیاران سایر رشته‌های تخصصی)
- تکمیل و ضمیمه نمودن فرم‌های پیوست ۵ و ۶ الزامی است

دکتر محمدعلی همتی
معاون درمان

۱۳

۲۸۵۰۱۲/۳۹/۱۰۵۸۸

۹۲/۱۰/۲۶

پایش سلامت

تعهدات :

۹-۱ حداکثر سقف تعداد جلسات روان درمانی (کد ۹۰۰۰۵۰) مورد تعهد برای هر بیمه شده در مراکز درمانی طرف قرارداد و در بخش روزپرداخت مجموعا **پانزده (۱۵) جلسه در سال** (هر ۳۶۵ روز) می باشد.

۹-۲) ضریب ریالی مورد عمل برای تمامی خدمات روانشناختی مورد تعهد ذکر شده در بند ۸ در همه مراکز ارائه دهنده خدمت با هر ماهیتی و در تمام نقاط کشور (مناطق برخوردار و کم برخوردار) بر اساس ضریب **تعرفه دولتی** مصوب همان سال (به شرح جدول پیوستی) می باشد. فرانشیز تعیین شده برای این خدمات به شرح زیر است :

الف: تست هوش با کد ۹۰۰۱۱۰ : ۱۰ درصد

ب: تست شخصیت با کد ۹۰۰۱۰۵ : ۱۰ درصد

ج: خدمت روان درمانی با کد ۹۰۰۰۵۰ : ۳۰ درصد

د: مجموعه تست های مورد استفاده برای ارزیابی بالینی در مراکز پایش سلامت با کد ۹۰۰۱۰۰ : ۳۰ درصد

تبصره : بیماران خاص و ویژه دارای کد بیماری فعال در سیستم و جانبازان و عائله تحت تکفل ایشان از پرداخت فرانشیز معاف می باشند.

۱۰- از تاریخ اجرای این دستورالعمل جهت اعمال کنترل های سیستمیک برای سقف های تعیین شده، پرداخت هزینه خدمت "روان درمانی(کد ۹۰۰۰۵۰) در مراکز طرف قرارداد منوط به "**تایید سیستمیک**" این خدمت قبل از ارائه، بر اساس فرایندی که در ادامه شرح داده شده است می باشد.توضیح این که در بخش روزپرداخت سقف تعیین شده به صورت سیستمیک اعمال می گردد

۱۱- سایر کدهای موجود در سرفصل خدمات روانپزشکی کتاب ارزش نسبی خدمات سلامت درحال حاضردرشمول تعهدات بیمه ای سازمان قرار ندارد.

۱۲- **از تاریخ اجرای این دستورالعمل هزینه خدمات روانشناختی از محل صندوق حمایت درمانی قابل محاسبه و پرداخت نمی باشد.**

فرایند تایید خدمت روان درمانی (کد ۹۰۰۰۵۰) در مراکز طرف قرارداد :

۱- تجویز خدمت روان درمانی توسط پزشک متخصص/ فوق تخصص مرتبط در برگ سبز دفترچه بیمه شده با درج علت نیاز

درس اینترنتی WWW.ISATA.IR

نکته ۳ : مدارک افراد ارائه دهنده خدمت شامل مجوز فعالیت و نمونه خط و مهر و امضا باید توسط مرکز به سازمان ارائه شده و اطلاعات این افراد در فهرست کارکنان درمانی مرکز ثبت سیستمیک گردد.

نکته ۳ : در درمانگاه های داخلی نیروهای مسلح تعهدات خدمات روانشناختی صرفاً در درمانگاه های گروه الف امکان پذیر می باشد

نکته ٤: تنها کد مورد تعهد در مراکز پایش سلامت برای خدمات روانشناختی کد ۹۰۰۱۰۰ با تعهد ۷۰ درصد تعرفه دولتی می باشد.

نکته ۵: با توجه به حداقل زمان لازم برای ارائه خدمت روان درمانی (کد ۹۰۰۰۵۰) با کیفیت مناسب، سقف جلسات روان درمانی مورد تعهد برای هر مرکز درمانی حداکثر چهارصد(۴۰۰)جلسه در ماه تعیین می گردد .

۵- از این پس ادارات استانی مجاز به انعقاد قرارداد با سایر مراکز درمانی (خصوصی ، خیریه و ...) برای ارائه خدمات روانشناختی نبوده و از تاریخ اجرای این دستورالعمل می بایست تمامی قراردادهای قبلی در این بخش ملغی گردد.

٦- از این پس هزینه خدمت ویزیت این گروه از پیراپزشکان پروانه دار (کارشناس ، کارشناس ارشد ودکترای روان شناسی بالینی پروانه دار) در شمول تعهدات بیمه ای سازمان قرار ندارد.

تبصره : تعهدات سازمان در خصوص خدمت ویزیت کارشناسان، کارشناسان ارشد و دکترای پروانه دار برای جانبازان و عائله تحت تکفل و نیز در کلینیک های دیابت طرف قرارداد بر اساس دستورالعمل های مربوطه می باشد.

۷- تعهدات سازمان برای خدمت ویزیت سرپایی روانپزشکان براساس مبالغ تعیین شده برای این خدمت در دستورالعمل های مربوط به تعرفه می باشد. لذا کد ۹۰۰۰۴۵ جهت مصاحبه، معاینه و ویزیت روانپزشکان مورد تعهد نبوده و هزینه ای بابت این کد قابل پرداخت نمی باشد.

۸- بسته خدمات : خدمات روانشناختی مورد تعهد سازمان براساس کدهای مندرج در کتاب ارزش نسبی خدمات سلامت در سرفصل مربوطه (کدهای ۹۰۰۰٤۵ لغایت ۹۰۰۱۱۰) صرفاً شامل موارد زیر می باشد:

الف: تست هوش با کد ۹۰۰۱۱۰ با ارزش نسبی k ۳/۵

ب: تست شخصیت با کد ۹۰۰۱۰۵ با ارزش نسبی k ٤/۲

ج: خدمت روان درمانی با کد ۹۰۰۰۵۰ به ازای هر جلسه (با حداقل ۳۰ دقیقه زمان برای هر جلسه) با ارزش نسبی k ۹

د: مجموعه تست های مورد استفاده برای ارزیابی بالینی با کد ۹۰۰۱۰۰ با ارزش نسبی k ۳ صرفاً مورد تعهد در مراکز

ندارد

معاون سرخدمات سلامت

اداره کل بیمه سلامت استان .....

موضوع:خدمات روانپزشکی

با سلام و احترام

نظر به سوالات های مکرر ادارات کل در خصوص کد های روانشناسی و با عنایت به تشکیل جلسات فی ما بین در محل دبیر خانه شورایعالی بیمه در ارتباط با شفاف سازی نحوه پرداخت کد های مذکور تا اطلاع ثانوی و تعیین تکلیف نهائی،مقتضی است بر اساس شرائط ذیل نسبت به رسیدگی اسناد هزینه های مربوطه اقدام گردد.

1- ویزیت بیمار توسط روانپزشکان در بخش سرپائی ، بر اساس تعرفه مصوب هیئت محترم دولت قابل پرداخت می باشد .

2- با توجه به عدم وجود قرارداد با روانشناسان محترم ، امکان پرداخت ویزیت و خرید خدمت از این گروه از پیرا پزشکان تا اطلاع ثانوی ، وجود ندارد.

3-کد 900045 به عنوان ویزیت روز اول بستری در اسناد بستری بیماران روانی قابل پرداخت می باشد .

4-کد 900046 به عنوان مشاوره بستری بیماران روانی تنها در اسناد بستری قابل محاسبه و پرداخت بوده و همزمان با کد 900045 غیر قابل پرداخت می باشد .

5-کد های 900050 و900051و900091و900093 در موارد بستری و جهت بیماران حاد روانی (در بیمارستانهای روانپزشکی ویا بخش روانپزشکی)حداکثر هفته ای دو جلسه جهت هر بیمار و با احتساب پرداخت ویزیت بستری همزمان قابل محاسبه خواهد بود و در موارد سرپائی حداکثر یک جلسه در هفته و بدون محاسبه ویزیت همزمان قابل پرداخت می باشند .

6-کد 900096 تنها در بیماران بستری (در بیمارستانهای روانپزشکی ویا بخش روانپزشکی) به صورت تنها و یا ترکیبی با جلسات روان درمانی فردی تنها دو جلسه در هفته در تعهد سازمان های بیمه گر می باشد .

7- کد های 900100و 900105 و 900110 تنها برای رسیدن به تشخیص در بیماران روانی در بخش بستری به همراه سایر سرفصل های هزینه ای اسناد بستری ، قابل محاسبه و پرداخت می باشد .

ش ش :2446889

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

گروه‌درمانی با روی‌کردهایی مانند تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی‌ـ رفتاری، حمایتی، توسط

روان‌پزشک، به ازای هر جلسه به ازای هر نفر، در گروه‌های ۸ تا ۱۲ نفر

به سفارش:

اداره استانداردسازی و تدوین راهنماهای بالینی

دفتر ارزیابی فن آوری، استانداردسازی و تعرفه سلامت

مرداد ماه۱۳۹۵

تالیف کنندگان به ترتیب حروف الفبا:

دکتر همایون امینی (روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران-عضو هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی رشته روان پزشکی)

دکتر سامان توکلی(روان پزشک-دبیر انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر احمد جلیلی (روان پزشک-رئیس انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر امیر شعبانی(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران- عضو هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی روان پزشکی)

دکتر عالیا شکیبا(روان پزشک-استادیار دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران)

دکتر مجید صادقی(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران –عضو هیئت مدیره انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر فربد فدایی(روان پزشک – دانشیار و مدیر گروه روان پزشکی دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی)

دکتر احمد علی نوربالا(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران- دبیر هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی روان پزشکی)

ناظران ستاد وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

دکتر علیرضا اولیایی منش، دکتر مجید داوری، دکتر آرمان زندی، دکتر آرمین شیروانی، مجید حسن قمی، دکتر عطیه صباغیان پی رو، دکتر مریم خیری، دکتر بیتا لشکری، مرتضی سلمان ماهینی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

الف) عنوان دقیق خدمت مورد بررسی (فارسی و لاتین):

گروه‌درمانی با روی‌کردهایی مانند تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی- رفتاری، حمایتی، توسط روان‌پزشک، به ازای هر جلسه به ازای هر نفر، در گروه‌های ۸ تا ۱۲ نفر

کتاب ارزش نسبی خدمات سلامت. ویراست ۱۳۹۴			
	کد ملی	شرح کد	ارزش نسبی
#	۹۰۰۰۹۶	گروه‌درمانی با روی‌کردهایی مانند تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی- رفتاری، حمایتی، توسط روان‌پزشک، به ازای هر جلسه به ازای هر نفر، در گروه‌های ۸ تا ۱۲ نفر (عمل مستقل)	۳/۵

ب) تعریف و تشریح خدمت مورد بررسی :

۱. **گروه‌درمانی نوعی از روان‌درمانی است که در آن با به کار بردن نظریه‌ها و فنون روان‌درمانی در بافت گروه‌های کوچک و در زمینه‌ی پویایی‌های گروهی به درمان افراد دچار مشکلات بین‌فردی یا اختلالات روان‌پزشکی می‌پردازند.**

۲. **گروه‌درمانی در قالب گروه‌های کوچک (معمولاً ۸ تا ۱۲ نفره) انجام می‌شود.**

۳. **این خدمت می‌تواند در عرصه‌های بستری (بخش و بیمارستان عمومی یا روان‌پزشکی یا مراکز نگه‌داری و بازتوانی) یا سرپایی، در بخش دولتی، عمومی غیردولتی یا خصوصی انجام شود.**

۴. **میانگین زمان لازم برای انجام این خدمت ۶۰ دقیقه است.**

۵. **گروه‌درمانی، به مثابه یکی از شکل‌های انجام روان‌درمانی، در برخی اختلالات و مشکلات، برحسب تشخیص و شدت اختلال یا مشکل بیمار، می‌تواند به عنوان درمان اصلی یا همراه با درمان‌های زیست‌شناختی، دارویی، یا اشکال دیگر روان‌درمانی (مانند روان‌درمانی فردی و زوج‌درمانی) به کار گرفته شود.**

- **پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند که در این اختلالات، کاربرد توأمان روان‌درمانی و درمان‌های دارویی یا سایر درمان‌های زیست‌شناختی، در مقایسه با کاربرد هر کدام از آن‌ها به تنهایی، بیش‌ترین اثربخشی را دارد.**

۶. در برخی دیگر از مشکلات و اختلالات روان‌درمانی و گروه‌درمانی روش اصلی درمان است؛ و درمان‌های دیگر، مانند درمان‌های دارویی، جای‌گزین آن نیست اما ممکن است به عنوان درمان کمکی یا علامتی در کنار گروه‌درمانی کاربرد داشته باشد.

۷. در برخی از اختلالات روان‌پزشکی، درمان دارویی و سایر درمان‌های زیست‌شناختی درمان اصلی است. در این موارد، روان‌درمانی و گروه‌درمانی نمی‌تواند جای‌گزین درمان زیست‌شناختی یا دارویی باشند، اما ممکن است به عنوان درمان کمکی یا علامتی در کنار آن درمان‌ها کاربرد داشته باشد.

۸. گروه‌درمانی برحسب بیمار، بیماری و شرایط خاص هر کدام ممکن است با استفاده از نظریه‌های مختلف و با روی‌کردهای مختلف انجام شود.

۹. این خدمت شامل انواع گروه‌درمانی با روی‌کردهای مختلف مانند، و نه محدود به، تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی‌ـ رفتاری و حمایتی و همین طور گروه‌های آموزش روانی خانواده‌ها (family psychoeducation) یا گروه‌های آموزش روانی بیماران (patient group psychoeducation) و گروه‌های آموزش مدیریت رفتار کودک (parent management training) می‌شود.

ج) طراحی گام به گام فلوچارت ارائه خدمت:

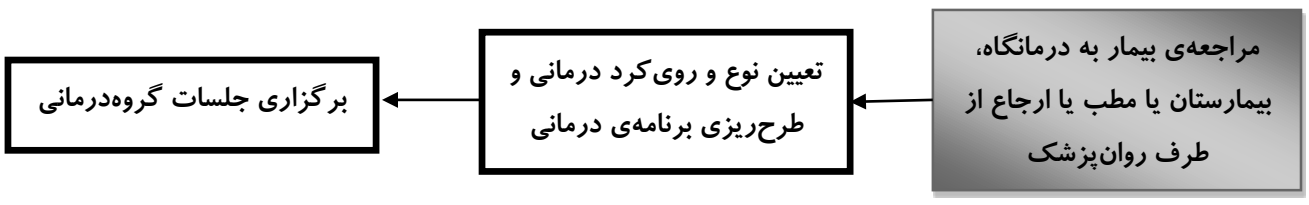

د) فرد/افراد صاحب صلاحیت جهت تجویز (Order) خدمت مربوطه و استاندارد تجویز:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مصوب مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):

۱. روان‌پزشک ۲. دستیار روان‌پزشکی (منحصراً در مراکز آموزشی دانشگاهی و با نظارت عضو هیأت علمی یا روان‌پزشک دیگر در آن مرکز)

هـ) ویژگی های ارائه کننده اصلی صاحب صلاحیت جهت ارائه خدمت مربوطه:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):

*** بر اساس تایید معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و انجمن مربوطه دوره آموزشی معتبر تدوین، تصویب و قابل ارائه می باشد و ارائه دهنده خدمت(پزشک و پرستار) صرفا پس از گذراندن دوره مذکور اجازه ارائه خدمت مورد نظر را خواهند داشت.**

****ارائه خدمت صرفا توسط گروه های نامبرده قابل قبول است و در صورت ارائه توسط افرادی غیر از گروه های نامبرده تخطی از استاندارد خدمت محسوب می شود.**

۱. روان‌پزشک ۲. دستیار روان‌پزشکی (منحصراً در مراکز آموزشی دانشگاهی و با نظارت عضو هیأت علمی یا روان‌پزشک دیگر در آن مرکز)

و) عنوان و سطح تخصص های مورد نیاز (استاندارد) برای سایر اعضای تیم ارائه کننده خدمت:

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

ردیف	عنوان تخصص	تعداد موردنیاز به طور استاندارد به ازای ارائه هر خدمت	فرمول محاسباتی تعداد نیروی انسانی مورد نیاز	میزان تحصیلات مورد نیاز	سابقه کار و یا دوره آموزشی مصوب در صورت لزوم	نقش در فرایند ارائه خدمت
۱	روان‌پزشک یا دستیار روان‌پزشکی	یک نفر	ـــ	متخصص یا دستیار روان‌پزشکی	ـــ	درمان‌گر دوم*

* بر اساس صلاح‌دید روان‌پزشک معالج اصلی، ممکن است علاوه بر او یک درمانگر دیگر نیز، به عنوان درمانگر دوم یا کوتراپیست، در جلسات درمان حضور داشته باشد.

- در این موارد، ۲۰ درصد به ارزش نسبی این خدمت افزوده شده و به طور مساوی بین دو درمانگر تقسیم می‌شود.

ز) استانداردهای فضای فیزیکی و مکان ارائه خدمت: (در صورت نیاز به دو یا چند فضای مجزا با ذکر مبانی محاسباتی مربوط به جزئیات زیر فضاها بر حسب متر مربع و یا برحسب بیمار و یا تخت ذکر گردد):

۱. این خدمت می‌تواند در عرصه‌های بستری (بخش و بیمارستان عمومی یا روان‌پزشکی یا مراکز نگه‌داری و بازتوانی) یا سرپایی، در بخش دولتی، عمومی غیردولتی یا خصوصی انجام شود.

۲. انجام این خدمت در شرایط بستری و سرپایی، در فضای خصوصی با تعداد کافی صندلی برای نشستن اعضای گروه و درمانگر (یا درمانگران) انجام می‌شود.

ح) تجهیزات پزشکی سرمایه ای (و یا اقلام اداری) اداری و به ازای هر خدمت: (ذکر مبانی محاسباتی تجهیزات مورد نیاز بر حسب بیمار و یا تخت):

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

ردیف	عنوان تجهیزات	انواع مارک های واجد شرایط	شناسه فنی	کاربرد در فرایند ارائه خدمت	متوسط عمر مفید تجهیزات	تعداد خدمات قابل ارائه در واحد زمان	متوسط زمان کاربری به ازای هر خدمت	امکان استفاده همزمان جهت ارائه خدمات مشابه و یا سایر خدمات
۱								

ط) داروها، مواد و لوازم مصرفی پزشکی جهت ارائه هر خدمت:

ردیف	اقلام مصرفی مورد نیاز	میزان مصرف (تعداد یا نسبت)	مدل/ مارک های واجد شرایط (تولید داخل و خارج)
۱			

ی) عنوان خدمات درمانی و تشخیص طبی و تصویری جهت ارائه هر واحد خدمت: (به تفکیک قبل، بعد و حین ارائه خدمت مربوطه در قالب تائید شواهد جهت تجویز خدمت و یا پایش نتایج اقدامات **):**

ردیف	عنوان خدمت پاراکلنیکی	تخصص صاحب صلاحیت جهت تجویز	شناسه فنی خدمات	تعداد مورد نیاز	قبل، حین و یا بعد از ارائه خدمت (با ذکر بستری و یا سرپایی بودن)
۱	ـــــ	ـــــ	ـــــ	ـــــ	ـــــ

ک) ویزیت یا مشاوره های لازم جهت هر واحد خدمت: (سرپایی و بستری**):**

ردیف	نوع ویزیت/مشاوره تخصصی مورد نیاز	تعداد	سرپایی/ بستری
۱			

۱. ممکن است ضرورت داشته باشد که به طور هم زمان و در کنار گروه‌درمانی، نوع دیگری از درمان، مانند روان‌درمانی فردی، زوج‌درمانی و خانواده‌درمانی نیز برای بیمار انجام شود، بنابراین:

- در صورت نیاز به انجام دیگر خدمات ذکرشده در کتاب ارزش نسبی، مانند مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی روان‌پزشکی (کد ۹۰۰۰۴۵) یا روان‌درمانی فردی (کدهای ۹۰۰۰۵۰ و ۹۰۰۰۵۱) یا خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی (کدهای ۹۰۰۰۹۱ و ۹۰۰۰۹۳)، این خدمات را می‌توان در همان روز به طور جداگانه و در کنار این خدمت انجام داد و گزارش کرد.

۲. ممکن است انجام ویزیت‌های سرپایی یا بستری برای بیمارانی که برای آنها گروه‌درمانی انجام می‌شود به صورت دوره‌ای ضرورت داشته باشد. فواصل این ویزیت‌ها با توجه به شرایط هر بیمار توسط روان‌پزشک تعیین می‌شود، بنابراین:

- در روز انجام این خدمت، می‌توان ویزیت سرپایی یا ویزیت روزانه‌ی بستری یا مشاوره‌ی روان‌پزشکی برای بیماران بستری (کد ۹۰۰۰۴۶) را به طور مستقل و علاوه بر این خدمت گزارش کرد.

ل) اندیکاسیون های دقیق جهت تجویز خدمت: (ذکر جزئیات مربوط به ضوابط پاراکلنیکی و بالینی مبتنی بر شواهد و نیز تعداد مواردی که ارائه این خدمت در یک بیمار، اندیکاسون دارد**):**

۱. اثربخشی گروه‌درمانی در انواع مختلف مشکلات و اختلالات روان‌پزشکی، به عنوان درمان اصلی یا درمان هم‌راه و کمکی، نشان داده شده است.

۲. روان‌درمانی‌ها در اختلالات و مشکلات روان‌پزشکی زیر کاربرد دارند:

- اختلالات رشدی عصبی.
- طیف اسکیزوفرنی و سایر اختلالات روان‌پریشانه.
- اختلال دوقطبی و اختلالات مرتبط.
- اختلالات افسردگی.

- **اختلالات اضطرابی.**
- **اختلال وسواسی- جبری و اختلالات مرتبط.**
- **اختلالات مرتبط با تروما و عوامل استرس‌زا.**
- **اختلالات تجزیه‌ای.**
- **اختلال علایم جسمی و اختلالات مرتبط**
- **اختلالات تغذیه و خوردن.**
- **اختلالات دفعی.**
- **اختلال خواب- بیداری.**
- **کژکاری‌های جنسی و اختلالات عملکرد جنسی.**
- **نارضایتی جنسی.**
- **اختلالات کنترل تکانه، رفتارهای ایذایی و سلوک.**
- **اختلالات اعتیادی و مرتبط با مواد.**
- **اختلالات عصب‌شناختی مرتبط با روان‌پزشکی.**
- **اختلالات شخصیت.**
- **اختلالات پارافیلیک.**
- **سایر اختلالات روان‌پزشکی و شرایطی که ممکن است کانون توجه بالینی قرار گیرند، مانند:**
  - **مشکلات ارتباطی.**
  - **مشکلات مرتبط با مسایل تربیتی خانواده.**
  - **سایر مشکلات مرتبط با گروه حمایتی اصلی.**
  - **سوءرفتار و غفلت.**

- کودک‌آزاری و غفلت از کودک.
- بدرفتاری، غفلت و خشونت خانگی.
- بدرفتاری بین‌فردی.
- مشکلات تحصیلی و شغلی.
- سایر مشکلات مرتبط با شرایط اجتماعی، تبهکاری و رفتارهای ضداجتماعی.

- بحران‌های بین‌فردی.
- خانواده بیماران مبتلا به اختلالات روان‌پزشکی شدید.
- والدین کودکان مبتلا به اختلالات رفتاری.
- بحران‌های فردی و اورژانس‌ها (مثل خودکشی یا آسیب زدن به خود یا دیگران).
- حوادث و بلایای طبیعی، جنگ و مانند آن.

م) دامنه نتایج مورد انتظار، در صورت رعایت اندیکاسیون های مذکور: (ذکر دقیق جزئیات مربوط به علائم پاراکلنیکی و بالینی بیماران و مبتنی بر شواهد**):**

مطالعات مختلف اثربخشی و هزینه- اثربخشی روان‌درمانی (شامل گروه‌درمانی) را در اختلالات و مشکلات روان‌پزشکی، به عنوان درمان اصلی یا درمان هم‌زمان، نشان داده‌اند، از جمله:

- نتایج ۱۵۶ متاآنالیز در مورد اثربخشی روان‌درمانی نشان داده است که اندازه‌ی اثر (**effect size**) این درمان از بسیاری از مداخلات پزشکی دیگر که به خوبی شناخته شده‌اند، مانند جراحی بای‌پس عروق قلب، بالاتر است.

Reference:
Lucas Torres, Stephen M. Saunders. Evaluation of psychotherapy. In Benjamin J. Sadock, Virginia A. Sadock, Virginia A. Sadock. 2009, Kaplan & Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry (pp.2957- 2964). Philadephia, PA: Lippincott Williams & Wilkins.

ن) شواهد علمی در خصوص کنترااندیکاسیون های دقیق خدمت (ذکر جزئیات مربوط به ضوابط پاراکلنیکی و بالینی و مبتنی بر شواهد**):**

هیچ کنتراندیکاسیونی ندارد.

س) مدت زمان ارائه هر واحد خدمت:

۱. زمان لازم برای انجام این خدمت، به طور متوسط، یک ساعت است. **۲. طول مدت درمان و همین‌طور فاصله‌ی بین جلسات برای هر بیمار، بر اساس شرایط او، نوع اختلال و هم‌چنین نوع گروه‌درمانی به‌کاررفته، متفاوت است و توسط روان‌پزشک تعیین می‌شود.**

ردیف	عنوان تخصص	میزان تحصیلات	مدت زمان مشارکت در فرایند ارائه خدمت	نوع مشارکت در قبل، حین و بعد از ارائه خدمت
۱	روان‌پزشک یا دستیار تخصصی روان‌پزشکی	دکتری تخصصی پزشکی و تخصص روان‌پزشکی یا دستیاری تخصصی روان‌پزشکی	۶۰ دقیقه	انجام‌دهنده

ع) مدت اقامت در بخش های مختلف بستری جهت ارائه هر بار خدمت مربوطه: (مبتنی بر شواهد**):**

مدت اقامت بیمار در بخش‌های بستری، بر اساس شرایط هر بیمار، به طور انفرادی برای او تعیین می‌شود و مستقل از برنامه‌ی گروه‌درمانی او است.

ف) چه خدمات جایگزینی (آلترناتیو) برای خدمت مورد بررسی، در کشورمان وجود دارد:

۱. گروه‌درمانی در برخی اختلالات و مشکلات، برحسب تشخیص و شدت اختلال یا مشکل بیمار، و بر اساس تشخیص روان‌پزشک و انتخاب بیمار، می‌تواند به عنوان درمان اصلی یا هم‌راه با درمان‌های زیست‌شناختی و

دارویی به کار گرفته شود.

- **پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند که در این موارد، کاربرد توأمان روان‌درمانی (ازجمله گروه‌درمانی) با درمان‌های دارویی یا سایر درمان‌های زیست‌شناختی، در مقایسه با کاربرد هر کدام از آن‌ها به تنهایی، بیش‌ترین اثربخشی را دارد.**

۲. **در برخی دیگر از مشکلات و اختلالات، روش اصلی درمان روان‌درمانی، و از جمله گروه‌درمانی، است. در این موارد درمان‌های دیگر، مانند درمان‌های دارویی، نمی‌تواند جای‌گزین روان‌درمانی شود، اما ممکن است به عنوان درمان کمکی یا علامتی در کنار روان‌درمانی کاربرد داشته باشند.**

۳. **در برخی از اختلالات روان‌پزشکی، درمان دارویی و سایر درمان‌های زیست‌شناختی درمان اصلی است. در این موارد، روان‌درمانی و گروه‌درمانی نمی‌تواند جای‌گزین درمان زیست‌شناختی یا دارویی باشند، اما ممکن است به عنوان درمان کمکی یا علامتی در کنار آن درمان‌ها کاربرد داشته باشد.**

در نهایت، اولویت خدمت با توجه به سایر جایگزین ها، چگونه می باشد؟ (با ذکر مزایا و معایب مذکور از دیدگاه بیماران (**End User**) و دیدگاه حاکمیتی نظام سلامت)**:**

پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند که در این اختلالات، کاربرد توأمان روان‌درمانی (شامل گروه‌درمانی) و درمان‌های دارویی یا سایر درمان‌های زیست‌شناختی، در مقایسه با کاربرد هر کدام از آن‌ها به تنهایی، بیش‌ترین اثربخشی را دارد.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

روان‌درمانی فردی، با رویکردهایی مانند تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی ـ رفتاری، حمایتی و هیپنوتراپی، توسط روان‌پزشک، به ازای هر جلسه‌ی بیش از ۳۰ دقیقه (عمل مستقل)

به سفارش:

اداره استانداردسازی و تدوین راهنماهای بالینی

دفتر ارزیابی فن آوری، استانداردسازی و تعرفه سلامت

مرداد ماه۱۳۹۵

تالیف کنندگان به ترتیب حروف الفبا:

دکتر همایون امینی (روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران-عضو هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی رشته روان پزشکی)

دکتر سامان توکلی(روان پزشک-دبیر انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر احمد جلیلی (روان پزشک-رئیس انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر امیر شعبانی(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران- عضو هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی روان پزشکی)

دکتر عالیا شکیبا(روان پزشک-استادیار دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران)

دکتر مجید صادقی(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران –عضو هیئت مدیره انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر فربد فدایی(روان پزشک – دانشیار و مدیر گروه روان پزشکی دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی)

دکتر احمد علی نوربالا(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران- دبیر هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی روان پزشکی)

ناظران ستاد وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

دکتر علیرضا اولیایی منش، دکتر مجید داوری، دکتر آرمان زندی، دکتر آرمین شیروانی، مجید حسن قمی، دکتر عطیه صباغیان پی رو، دکتر مریم خیری، دکتر بیتا لشکری، مرتضی سلمان ماهینی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

الف) عنوان دقیق خدمت مورد بررسی (فارسی و لاتین):

روان‌درمانی فردی، با روی‌کردهایی مانند تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی- رفتاری، حمایتی و هیپنوتراپی، توسط روان‌پزشک، به ازای هر جلسه‌ی بیش از ۳۰ دقیقه (عمل مستقل)

*** در متن کتاب در نگارش کد ۹۰۰۰۵۰ و ۹۰۰۰۵۱ اشتباهی رخ داده است. کد ۹۰۰۰۵۰ روان‌درمانی ۳۰ دقیقه‌ای است و کد ۹۰۰۰۵۱ روان‌درمانی بیش از ۳۰ دقیقه.**

کتاب ارزش نسبی خدمات سلامت. ویراست ۱۳۹۴			
	کد ملی	شرح کد	ارزش نسبی
#	۹۰۰۰۵۱	روان‌درمانی فردی، با روی‌کردهایی مانند تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی- رفتاری، حمایتی و هیپنوتراپی، توسط روان‌پزشک، به ازای هر جلسه‌ی بیش از ۳۰ دقیقه (عمل مستقل)	۱۳

ب) تعریف و تشریح خدمت مورد بررسی :

۱. **روان‌درمانی روشی درمانی است که در آن افراد متخصص، با کاربرد نظریه‌ها و فنون روان‌درمانی، به درمان اختلالات و مشکلات روان‌پزشکی می‌پردازند.**

۲. **این خدمت می‌تواند در عرصه‌های بستری (بخش و بیمارستان عمومی یا روان‌پزشکی یا مراکز نگه‌داری و بازتوانی)، سرپایی یا جامعه‌نگر، در بخش دولتی، عمومی غیردولتی یا خصوصی انجام شود.**

۳. **میانگین زمان لازم برای انجام این خدمت ۴۵ دقیقه است.**

۴. **روان‌درمانی در برخی اختلالات و مشکلات، برحسب تشخیص و شدت اختلال یا مشکل بیمار، می‌تواند به عنوان درمان اصلی یا هم‌راه با درمان‌های زیست‌شناختی و دارویی به کار گرفته شود.**

- **پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند که در این اختلالات، کاربرد توأمان روان‌درمانی و درمان‌های دارویی یا سایر درمان‌های زیست‌شناختی، در مقایسه با کاربرد هر کدام از آن‌ها به تنهایی، بیش‌ترین اثربخشی را دارد.**

۵. **در برخی دیگر از مشکلات و اختلالات، روان‌درمانی روش اصلی درمان است. اما در این موارد هم ممکن است درمان‌های**

دیگر، مانند درمان‌های دارویی، به عنوان درمان کمکی یا علامتی در کنار روان‌درمانی کاربرد داشته باشند.

۶. در برخی از اختلالات روان‌پزشکی، درمان دارویی و سایر درمان‌های زیست‌شناختی درمان اصلی است. در این موارد، روان‌درمانی‌ها نمی‌توانند جای‌گزین درمان زیست‌شناختی یا دارویی باشند، اما ممکن است به عنوان درمان کمکی یا علامتی در کنار آن درمان‌ها کاربرد داشته باشند.

۷. روان‌درمانی برحسب بیمار، بیماری و شرایط خاص هر کدام ممکن است با استفاده از روی‌کردهای مختلف انجام شود.

۸. این خدمت شامل انواع روان‌درمانی‌های فردی با روی‌کردهای مختلف مانند، و نه محدود به، تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی- رفتاری، حمایتی، هیپنوتراپی و آموزش روانی (psychoeducation) به بیمار و یا والدین او است.

- آموزش روانی والدین با رعایت شرایط رازداری حرفه‌ای و متناسب با سن بیمار، و در بیماران واجد بصیرت مشروط به رضایت آگاهانه‌ی بیمار، و در بیماران فاقد بصیرت با رعایت سایر شرایط و ملاحظات حرفه‌ای انجام می‌شود.

ج) طراحی گام به گام فلوچارت ارائه خدمت:

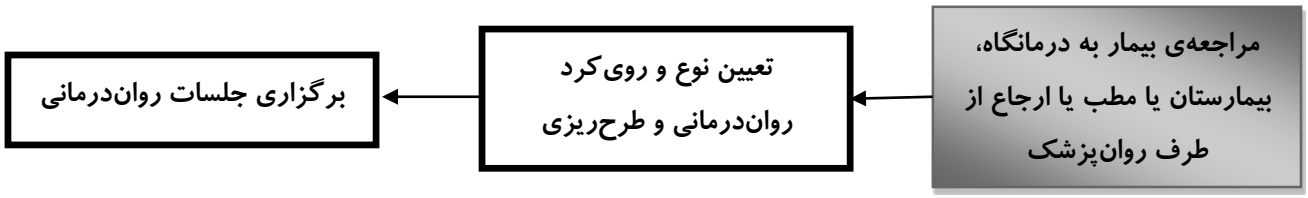

د) فرد/افراد صاحب صلاحیت جهت تجویز (Order) خدمت مربوطه و استاندارد تجویز:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مصوب مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):

۱. روان‌پزشک

۲. دستیار روان‌پزشکی (منحصراً در مراکز آموزشی دانشگاهی و با نظارت عضو هیأت علمی یا روان‌پزشک دیگر در آن مرکز)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

هـ) ویژگی های ارائه کننده اصلی صاحب صلاحیت جهت ارائه خدمت مربوطه:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):

*** بر اساس تایید معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و انجمن مربوطه دوره آموزشی معتبر تدوین، تصویب و قابل ارائه می باشد و ارائه دهنده خدمت(پزشک و پرستار) صرفا پس از گذراندن دوره مذکور اجازه ارائه خدمت مورد نظر را خواهند داشت.**

****ارائه خدمت صرفا توسط گروه های نامبرده قابل قبول است و در صورت ارائه توسط افرادی غیر از گروه های نامبرده تخطی از استاندارد خدمت محسوب می شود.**

1. **روان‌پزشک**
2. **دستیار روان‌پزشکی (منحصراً در مراکز آموزشی دانشگاهی و با نظارت عضو هیأت علمی یا روان‌پزشک دیگر در آن مرکز)**

و) عنوان و سطح تخصص های مورد نیاز (استاندارد) برای سایر اعضای تیم ارائه کننده خدمت:

ردیف	عنوان تخصص	تعداد موردنیاز به طور استاندارد به ازای ارائه هر خدمت	فرمول محاسباتی تعداد نیروی انسانی مورد نیاز	میزان تحصیلات مورد نیاز	سابقه کار و یا دوره آموزشی مصوب در صورت لزوم	نقش در فرایند ارائه خدمت
۱	—	—	—	—	—	—

ز) استانداردهای فضای فیزیکی و مکان ارائه خدمت: (در صورت نیاز به دو یا چند فضای مجزا با ذکر مبانی محاسباتی مربوط به جزئیات زیر فضاها بر حسب متر مربع و یا برحسب بیمار و یا تخت ذکر گردد):

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

۱. این خدمت می‌تواند در عرصه‌های بستری (بخش و بیمارستان عمومی یا روان‌پزشکی یا مراکز نگه‌داری و بازتوانی) یا سرپایی، در بخش دولتی، عمومی غیردولتی یا خصوصی انجام شود.

۲. انجام این خدمت در شرایط بستری و سرپایی، در فضای خصوصی و به طور انفرادی و بدون حضور افراد دیگر انجام می‌شود.

- در شرایط بستری و در حالتی که بیمار در خروج از تخت و رفتن به اتاق خصوصی برای مصاحبه مشکل دارد، این خدمت می‌تواند بر بستر بیمار ارایه شود.

۳. در شرایط ارایه‌ی خدمت در عرصه‌ی روان‌پزشکی جامعه‌نگر، و با لحاظ کردن استانداردهای ارایه‌ی خدمت در این شرایط، ممکن است بر حسب مورد، این خدمت در منزل، مدرسه، محل کار بیمار یا مکان‌های دیگر انجام شود.

ح) تجهیزات پزشکی سرمایه ای (و یا اقلام اداری) اداری و به ازای هر خدمت: (ذکر مبانی محاسباتی تجهیزات مورد نیاز بر حسب بیمار و یا تخت**):**

ردیف	عنوان تجهیزات	انواع مارک های واجد شرایط	شناسه فنی	کاربرد در فرایند ارائه خدمت	متوسط عمر مفید تجهیزات	تعداد خدمات قابل ارائه در واحد زمان	متوسط زمان کاربری به ازای هر خدمت	امکان استفاده همزمان جهت ارائه خدمات مشابه و یا سایر خدمات
۱								

ط) داروها، مواد و لوازم مصرفی پزشکی جهت ارائه هر خدمت:

ردیف	اقلام مصرفی مورد نیاز	میزان مصرف (تعداد یا نسبت)	مدل/ مارک های واجد شرایط (تولید داخل و خارج)
۱			

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان
کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

ی) عنوان خدمات درمانی و تشخیص طبی و تصویری جهت ارائه هر واحد خدمت: (به تفکیک قبل، بعد و حین ارائه خدمت مربوطه در قالب تائید شواهد جهت تجویز خدمت و یا پایش نتایج اقدامات **):**

ردیف	عنوان خدمت پاراکلنیکی	تخصص صاحب صلاحیت جهت تجویز	شناسه فنی خدمات	تعداد مورد نیاز	قبل، حین و یا بعد از ارائه خدمت (با ذکر بستری و یا سرپایی بودن)
۱	ـــــ	ـــــ	ـــــ	ـــــ	ـــــ

ک) ویزیت یا مشاوره های لازم جهت هر واحد خدمت: (سرپایی و بستری**):**

ردیف	نوع ویزیت/مشاوره تخصصی مورد نیاز	تعداد	سرپایی/ بستری
۱			

۱. ممکن است ضرورت داشته باشد که به طور هم‌زمان و در کنار روان‌درمانی فردی، نوع دیگری از خدمت یا درمان، مانند مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی روان‌پزشکی، گروه‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی، سکس‌تراپی و خانواده‌درمانی نیز برای بیمار انجام شود، بنابراین:

- در صورت نیاز به انجام دیگر خدمات ذکرشده در کتاب ارزش نسبی، مانند مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی روان‌پزشکی (کد ۹۰۰۰۴۵) یا گروه‌درمانی (کد ۹۰۰۰۹۶) یا خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی (کدهای ۹۰۰۰۹۱ و ۹۰۰۰۹۳)، می‌توان آن‌ها را، با رعایت استانداردها و شرایط و زمان هر کدام، در همان روز به طور جداگانه و در کنار این خدمت انجام داد و گزارش کرد.

۲. ممکن است انجام ویزیت‌های سرپایی یا بستری برای بیمارانی که برای آنان روان‌درمانی انجام می‌شود به صورت دوره‌ای ضرورت داشته باشد که فواصل این ویزیت‌ها با توجه به شرایط هر بیمار توسط روان‌پزشک تعیین می‌شود، بنابراین:

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

- در روز انجام این خدمت، می‌توان ویزیت سرپایی یا ویزیت روزانه‌ی بستری یا مشاوره‌ی روان‌پزشکی برای بیماران بستری (کد ۹۰۰۰۴۶) را، با رعایت استانداردها و شرایط و زمان هر کدام، به طور مستقل و در کنار این خدمت گزارش کرد.

ل) اندیکاسیون های دقیق جهت تجویز خدمت: (ذکر جزئیات مربوط به ضوابط پاراکلنیکی و بالینی مبتنی بر شواهد و نیز تعداد مواردی که ارائه این خدمت در یک بیمار، اندیکاسون دارد):

۱. پژوهش‌های فراوان اثربخشی روان‌درمانی را در انواع مشکلات و اختلالات روان‌پزشکی، به عنوان درمان اصلی، یا درمان همراه یا کمکی، نشان داده‌اند.

۲. روان‌درمانی‌ها در اختلالات و مشکلات روان‌پزشکی زیر کاربرد دارند:

- اختلالات رشدی عصبی.
- طیف اسکیزوفرنی و سایر اختلالات روان‌پریشانه.
- اختلال دوقطبی و اختلالات مرتبط.
- اختلالات افسردگی.
- اختلالات اضطرابی.
- اختلال وسواسی- جبری و اختلالات مرتبط.
- اختلالات مرتبط با تروما و عوامل استرس‌زا.
- اختلالات تجزیه‌ای.
- اختلال علایم جسمی و اختلالات مرتبط.
- اختلالات تغذیه و خوردن.
- اختلالات دفعی.
- اختلال خواب- بیداری.

- **کژکاری‌های جنسی و اختلالات عملکرد جنسی.**
- **نارضایتی جنسی**
- **اختلالات کنترل تکانه، رفتارهای ایذایی و سلوک.**
- **اختلالات اعتیادی و مرتبط با مواد.**
- **اختلالات عصب‌شناختی مرتبط با روان‌پزشکی.**
- **اختلالات شخصیت.**
- **اختلالات پارافیلیک.**
- **سایر اختلالات روان‌پزشکی و شرایطی که ممکن است کانون توجه بالینی قرار گیرند، مانند:**
  - **مشکلات ارتباطی.**
  - **مشکلات مرتبط با مسایل تربیتی خانواده.**
  - **سایر مشکلات مرتبط با گروه حمایتی اصلی.**
  - **سوءرفتار و غفلت.**
    - **کودک‌آزاری و غفلت از کودک.**
    - **بدرفتاری، غفلت و خشونت خانگی.**
    - **بدرفتاری بین‌فردی.**
    - **مشکلات تحصیلی و شغلی.**
    - **سایر مشکلات مرتبط با شرایط اجتماعی، تبهکاری و رفتارهای ضداجتماعی.**
- **بحران‌های بین‌فردی.**
- **بحران‌های فردی و اورژانس‌ها (مثل خودکشی یا آسیب زدن به خود یا دیگران).**
- **حوادث و بلایای طبیعی، جنگ و مانند آن.**

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

م) دامنه نتایج مورد انتظار، در صورت رعایت اندیکاسیون های مذکور: (ذکر دقیق جزئیات مربوط به علائم پاراکلنیکی و بالینی بیماران و مبتنی بر شواهد**):**

مطالعات مختلف اثربخشی و هزینه- اثربخشی روان‌درمانی را در اختلالات و مشکلات روان‌پزشکی، به عنوان درمان اصلی یا درمان هم‌زمان، نشان داده‌اند، از جمله:

- **نتایج ۱۵۶ متاآنالیز در مورد اثربخشی روان‌درمانی نشان داده است که اندازه‌ی اثر (effect size) این درمان از بسیاری از مداخلات پزشکی دیگر که به خوبی شناخته شده‌اند، مانند جراحی بای‌پس عروق قلب، بالاتر است.**

Reference:

Lucas Torres, Stephen M. Saunders. Evaluation of psychotherapy. In Benjamin J. Sadock, Virginia A. Sadock, Virginia A. Sadock. 2009, Kaplan & Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry (pp.2957- 2964). Philadephia, PA: Lippincott Williams & Wilkins.

ن) شواهد علمی در خصوص کنترااندیکاسیون های دقیق خدمت (ذکر جزئیات مربوط به ضوابط پاراکلنیکی و بالینی و مبتنی بر شواهد**):**

هیچ کنتراندیکاسیونی ندارد.

س) مدت زمان ارائه هر واحد خدمت:

۱. **زمان لازم برای انجام این خدمت، به طور متوسط، ۴۵ دقیقه است.**
۲. **طول مدت درمان و همین‌طور فاصله‌ی بین جلسات برای هر بیمار، بر اساس شرایط او، نوع اختلال و هم‌چنین نوع روان‌درمانی به‌کاررفته، متفاوت است و توسط روان‌پزشک تعیین می‌شود.**

ردیف	عنوان تخصص	میزان تحصیلات	مدت زمان مشارکت در فرایند ارائه خدمت	نوع مشارکت در قبل، حین و بعد از ارائه خدمت
۱	روان‌پزشک یا دستیار	دکتری تخصصی پزشکی و	بیش از ۳۰ دقیقه	انجام‌دهنده

	تخصصی روان‌پزشکی	تخصص روان‌پزشکی (دستیاری تخصصی روان‌پزشکی)		

ع) مدت اقامت در بخش های مختلف بستری جهت ارائه هر بار خدمت مربوطه: (مبتنی بر شواهد)**:**

مدت اقامت بیمار در بخش‌های بستری بر اساس شرایط هر بیمار به طور انفرادی برای او تعیین می‌شود و مستقل از برنامه‌ی روان‌درمانی او است.

ف) چه خدمات جایگزینی (آلترناتیو) برای خدمت مورد بررسی، در کشورمان وجود دارد:

- در برخی اختلالات و مشکلات، برحسب تشخیص و شدت اختلال یا مشکل بیمار، و بر اساس تشخیص روان‌پزشک و انتخاب بیمار، روان‌درمانی، یا درمان‌های زیست‌شناختی و دارویی می‌توانند به عنوان درمان اصلی به کار گرفته شود.
  - پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند که در این اختلالات، کاربرد توأمان روان‌درمانی با درمان‌های دارویی یا سایر درمان‌های زیست‌شناختی، در مقایسه با کاربرد هر کدام از آن‌ها به تنهایی، بیش‌ترین اثربخشی را دارد.
- در برخی دیگر از مشکلات و اختلالات روان‌درمانی روش اصلی درمان است. در این موارد درمان‌های دیگر، مانند درمان‌های دارویی، نمی‌تواند جای‌گزین روان‌درمانی شود، اما ممکن است به عنوان درمان کمکی یا علامتی در کنار روان‌درمانی کاربرد داشته باشند.
- در برخی از اختلالات روان‌پزشکی، درمان دارویی و سایر درمان‌های زیست‌شناختی درمان اصلی است. در این موارد، روان‌درمانی‌ها نمی‌توانند جای‌گزین درمان زیست‌شناختی یا دارویی باشند، اما ممکن است به عنوان درمان کمکی یا علامتی در کنار آن درمان‌ها کاربرد داشته باشند.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

در نهایت، اولویت خدمت با توجه به سایر جایگزین ها، چگونه می باشد؟ (با ذکر مزایا و معایب مذکور از دیدگاه بیماران (**End User**) و دیدگاه حاکمیتی نظام سلامت)**:**

پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند که در مواردی که روان‌درمانی و درمان‌های زیست‌شناختی می‌توانند به عنوان درمان اصلی آلترناتیو هم به کار روند، کاربرد توأمان روان‌درمانی و درمان‌های دارویی یا سایر درمان‌های زیست‌شناختی، در مقایسه با کاربرد هر کدام از آن‌ها به تنهایی، بیش‌ترین اثربخشی را دارد.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی تا ۳۰ دقیقه، توسط روان‌پزشک

(عمل مستقل)

به سفارش:

اداره استانداردسازی و تدوین راهنماهای بالینی

دفتر ارزیابی فن آوری، استانداردسازی و تعرفه سلامت

مرداد ماه۱۳۹۵

تالیف کنندگان به ترتیب حروف الفبا:

دکتر همایون امینی (روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران-عضو هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی رشته روان پزشکی)

دکتر سامان توکلی(روان پزشک-دبیر انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر احمد جلیلی (روان پزشک-رئیس انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر امیر شعبانی(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران- عضو هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی روان پزشکی)

دکتر عالیا شکیبا(روان پزشک-استادیار دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران)

دکتر مجید صادقی(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران –عضو هیئت مدیره انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر فربد فدایی(روان پزشک – دانشیار و مدیر گروه روان پزشکی دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی)

دکتر احمد علی نوربالا(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران- دبیر هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی روان پزشکی)

ناظران ستاد وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

دکتر علیرضا اولیایی منش، دکتر مجید داوری، دکتر آرمان زندی، دکتر آرمین شیروانی، مجید حسن قمی، دکتر عطیه صباغیان پی رو، دکتر مریم خیری، دکتر بیتا لشکری، مرتضی سلمان ماهینی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

الف) عنوان دقیق خدمت مورد بررسی (فارسی و لاتین):

خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی تا ۳۰ دقیقه، توسط روان‌پزشک (عمل مستقل)

کتاب ارزش نسبی خدمات سلامت. ویراست ۱۳۹۴			
	کد ملی	شرح کد	ارزش نسبی
#	۹۰۰۰۹۱	خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی تا ۳۰ دقیقه، توسط روان‌پزشک (عمل مستقل)	۹

ب) تعریف و تشریح خدمت مورد بررسی :

۱. **خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی و درمان زناشویی نوعی از مداخلات روان‌درمانی‌اند که از طریق آن به اعضای خانواده یا زوج‌ها برای حل مشکلات و تعارضات بین آن‌ها کمک می‌شود. سکس‌تراپی، درمانی است که برای حل مشکلات و اختلالات جنسی و کمک به بهبود رابطه‌ی جنسی سالم و مطلوب به کار می‌رود.**

۲. **در این درمان‌ها، برحسب ساختار و شرایط هر خانواده یا زوج، نوع مشکل یا وجود اختلالات روان‌پزشکی و سایر شرایط، از نظریه‌ها و روی‌کردهای گوناگونی استفاده می‌شود، که شامل، و نه محدود به، روی‌کردهای تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی- رفتاری، سیستمی، تلفیقی، روایت‌درمانی، درمان با تمرکز بر حل مسأله، درمان استراتژیک، درمان ساختاری و آموزش روان‌شناختی خانواده است.**

۳. **این خدمت می‌تواند در عرصه‌های بستری (بخش و بیمارستان عمومی یا روان‌پزشکی یا مراکز نگه‌داری و بازتوانی)، سرپایی یا جامعه‌نگر، در بخش دولتی، عمومی غیردولتی یا خصوصی انجام شود.**

۴. **میانگین زمان لازم برای انجام این خدمت ۳۰ دقیقه است.**

۵. **این درمان‌ها برای اثرگذاری بر ابعاد خانوادگی مشکلات روابط بین‌فردی، و نیز در صورت وجود اختلال روان‌پزشکی در عضو یا اعضایی از خانواده، برای بهبود شرایط و روابط خانوادگی با هدف بهبود یا کاهش عود اختلالات روان‌پزشکی در**

اعضای مبتلا به کار می‌روند. بدیهی است که ممکن است عضو یا اعضایی از خانواده یا زوجین، در کنار این درمان نیازمند انواع درمان‌های زیست‌شناختی و دارویی، یا سایر شکل‌های روان‌درمانی انفرادی یا گروهی باشند که در کنار و هم‌راه با این خدمت ارایه، ثبت و گزارش خواهند شد.

ج) طراحی گام به گام فلوچارت ارائه خدمت:

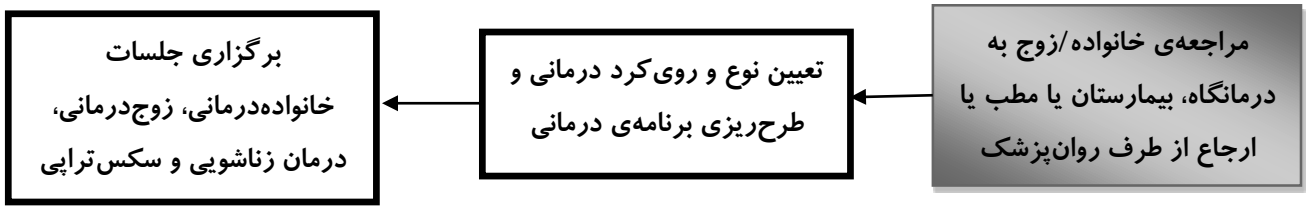

د) فرد/افراد صاحب صلاحیت جهت تجویز (Order) خدمت مربوطه و استاندارد تجویز:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مصوب مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):

۱. روان‌پزشک
۲. دستیار روان‌پزشکی (منحصراً در مراکز آموزشی دانشگاهی و با نظارت عضو هیأت علمی یا روان‌پزشک دیگر در آن مرکز)

هـ) ویژگی های ارائه کننده اصلی صاحب صلاحیت جهت ارائه خدمت مربوطه:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

*** بر اساس تایید معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و انجمن مربوطه دوره آموزشی معتبر تدوین، تصویب و قابل ارائه می باشد و ارائه دهنده خدمت(پزشک و پرستار) صرفا پس از گذراندن دوره مذکور اجازه ارائه خدمت مورد نظر را خواهند داشت.**

****ارائه خدمت صرفا توسط گروه های نامبرده قابل قبول است و در صورت ارائه توسط افرادی غیر از گروه های نامبرده تخطی از استاندارد خدمت محسوب می شود.**

۱. روان‌پزشک ۲. دستیار روان‌پزشکی (منحصراً در مراکز آموزشی دانشگاهی و با نظارت عضو هیأت علمی یا روان‌پزشک دیگر در آن مرکز)

و) عنوان و سطح تخصص های مورد نیاز (استاندارد) برای سایر اعضای تیم ارائه کننده خدمت:

ردیف	عنوان تخصص	تعداد موردنیاز به طور استاندارد به ازای ارائه هر خدمت	فرمول محاسباتی تعداد نیروی انسانی مورد نیاز	میزان تحصیلات مورد نیاز	سابقه کار و یا دوره آموزشی مصوب در صورت لزوم	نقش در فرایند ارائه خدمت
۱	روان‌پزشک یا دستیار تخصصی روان‌پزشکی	یک نفر	ـــــ	روان‌پزشک یا دستیار تخصصی روان‌پزشکی		درمان‌گر دوم*

*** بر اساس صلاح‌دید روان‌پزشک معالج اصلی، ممکن است علاوه بر او یک درمانگر دیگر نیز، به عنوان درمانگر دوم یا**

کوتراپیست، در جلسات درمان حضور داشته باشد.

- **در این موارد، ۵۰ درصد به ارزش نسبی این خدمت افزوده شده و به طور مساوی بین دو درمانگر تقسیم می‌شود.**

ز) استانداردهای فضای فیزیکی و مکان ارائه خدمت: (در صورت نیاز به دو یا چند فضای مجزا با ذکر مبانی محاسباتی مربوط به جزئیات زیر فضاها بر حسب متر مربع و یا برحسب بیمار و یا تخت ذکر گردد):

۱. **این خدمت می‌تواند در عرصه‌های بستری (بخش و بیمارستان عمومی یا روان‌پزشکی یا مراکز نگه‌داری و بازتوانی)، سرپایی یا جامعه‌نگر، در بخش دولتی، عمومی غیردولتی یا خصوصی انجام شود.**
۲. **این خدمت در شرایط بستری و سرپایی، در فضای خصوصی و با حضور درمانگر (یا درمانگران)، در فضای خصوصی و برحسب نوع درمان، با حضور اعضای خانواده یا زوج انجام می‌شود.**
۳. **در شرایط ارایه‌ی خدمت در عرصه‌ی روان‌پزشکی جامعه‌نگر، و با لحاظ کردن استانداردهای حرفه‌ای ارایه‌ی خدمت در این شرایط، ممکن است بر حسب مورد، این خدمت در منزل بیمار، مدرسه، محل کار بیمار یا مکان‌های دیگر انجام شود.**

ح) تجهیزات پزشکی سرمایه ای (و یا اقلام اداری) اداری و به ازای هر خدمت: (ذکر مبانی محاسباتی تجهیزات مورد نیاز بر حسب بیمار و یا تخت):

ردیف	عنوان تجهیزات	انواع مارک های واجد شرایط	شناسه فنی	کاربرد در فرایند ارائه خدمت	متوسط عمر مفید تجهیزات	تعداد خدمات قابل ارائه در واحد زمان	متوسط زمان کاربری به ازای هر خدمت	امکان استفاده همزمان جهت ارائه خدمات مشابه و یا سایر خدمات
۱								

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان
کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

ط) داروها، مواد و لوازم مصرفی پزشکی جهت ارائه هر خدمت:

ردیف	اقلام مصرفی مورد نیاز	میزان مصرف (تعداد یا نسبت)	مدل/ مارک های واجد شرایط (تولید داخل و خارج)
۱			

ی) عنوان خدمات درمانی و تشخیص طبی و تصویری جهت ارائه هر واحد خدمت: (به تفکیک قبل، بعد و حین ارائه خدمت مربوطه در قالب تائید شواهد جهت تجویز خدمت و یا پایش نتایج اقدامات **):**

ردیف	عنوان خدمت پاراکلنیکی	تخصص صاحب صلاحیت جهت تجویز	شناسه فنی خدمات	تعداد مورد نیاز	قبل، حین و یا بعد از ارائه خدمت (با ذکر بستری و یا سرپایی بودن)
۱	ـــــ	ـــــ	ـــــ	ـــــ	ـــــ

ک) ویزیت یا مشاوره های لازم جهت هر واحد خدمت: (سرپایی و بستری)**:**

ردیف	نوع ویزیت/مشاوره تخصصی مورد نیاز	تعداد	سرپایی/ بستری
۱			

۱. ممکن است ضرورت داشته باشد که به طور هم‌زمان و در کنار خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی، نوع دیگری از درمان، مانند گروه‌درمانی، یا روان‌درمانی فردی نیز برای بیمار انجام شود، بنابراین:

- در صورت نیاز به انجام دیگر خدمات ذکرشده در کتاب ارزش نسبی خدمات، مانند مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی

روان‌پزشکی (کد ۹۰۰۰۴۵) یا گروه‌درمانی (کد ۹۰۰۰۹۶) یا روان‌درمانی فردی (کدهای ۹۰۰۰۵۰ و ۹۰۰۰۵۱)، این خدمات را می‌توان در همان روز به طور جداگانه و در کنار این خدمت انجام داد و گزارش کرد.

۲. ممکن است انجام ویزیت‌های سرپایی یا بستری برای بیمارانی که برای آنها خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی انجام می‌شود، به صورت دوره‌ای ضرورت داشته باشد. فواصل این ویزیت‌ها با توجه به شرایط هر بیمار توسط روان‌پزشک تعیین می‌شود، بنابراین:

- در روز انجام این خدمت، می‌توان ویزیت سرپایی یا ویزیت روزانه‌ی بستری یا مشاوره‌ی روان‌پزشکی برای بیماران بستری (کد ۹۰۰۰۴۶) را به طور مستقل و علاوه بر این خدمت گزارش کرد.

ل) اندیکاسیون های دقیق جهت تجویز خدمت: (ذکر جزئیات مربوط به ضوابط پاراکلنیکی و بالینی مبتنی بر شواهد و نیز تعداد مواردی که ارائه این خدمت در یک بیمار، اندیکاسون دارد**):**

- اثربخشی خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی در انواع مشکلات و اختلالات روان‌پزشکی، به عنوان درمان اصلی یا درمان هم‌راه و کمکی، نشان داده شده است.
- خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی موارد اندیکاسیون متعددی دارد، که شامل، و نه محدود به، موارد زیر است:
  - وجود تعارضات بین اعضای خانواده.
  - تغییرات عمده در عمل‌کرد سیستم خانواده (مهاجرت، تولد فرزند جدید، مرگ یکی از اعضای خانواده یا بستگان نزدیک، سالمندی و مانند آن)
  - زمانی که یکی از فرزندان مبتلا به مشکل یا اختلال روان‌پزشکی است که بر عمل‌کرد خانواده تأثیر می‌گذارد یا از آن تأثیر می‌پذیرد.
  - زمانی که یکی از اعضای خانواده مبتلا به مشکل یا اختلال روان‌پزشکی است که بر عمل‌کرد خانواده تأثیر می‌گذارد یا از آن تأثیر می‌پذیرد.

- **زمانی که شرایطی خاص در خانواده وجود دارد (مانند فرزند خواندگی) که باعث تحمیل استرس به خانواده می‌شود.**
- **مشکلات بین فرزندان که خارج از کنترل و مدیریت والدین است.**
- **وقتی زوج با شکایت از مشکلات در روابط جنسی مراجعه می‌کنند، و برای حل آن نیازمند کمک تخصصی و حرفه‌ای هستند.**
- **برای زوجی که از هم جدا شده‌اند ولی فرزند دارند، و برای کاهش آسیب به فرزندان یا تصمیم‌گیری در خصوص سرپرستی و تربیت آنان نیازمند کمک تخصصی و حرفه‌ای هستند.**

م) دامنه نتایج مورد انتظار، در صورت رعایت اندیکاسیون های مذکور: (ذکر دقیق جزئیات مربوط به علائم پاراکلنیکی و بالینی بیماران و مبتنی بر شواهد**):**

مطالعات مختلف اثربخشی و هزینه- اثربخشی روان‌درمانی (شامل خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی) را در اختلالات و مشکلات روان‌پزشکی، به عنوان درمان اصلی یا درمان هم‌زمان، نشان داده‌اند، از جمله:

- **نتایج ۱۵۶ متاآنالیز در مورد اثربخشی روان‌درمانی نشان داده است که اندازه‌ی اثر (effect size) این درمان از بسیاری از مداخلات پزشکی دیگر که به خوبی شناخته شده‌اند، مانند جراحی بای‌پس عروق قلب، بالاتر است.**

Reference:

Lucas Torres, Stephen M. Saunders. Evaluation of psychotherapy. In Benjamin J. Sadock, Virginia A. Sadock, Virginia A. Sadock. 2009, Kaplan & Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry (pp.2957- 2964). Philadephia, PA: Lippincott Williams & Wilkins.

ن) شواهد علمی در خصوص کنترااندیکاسیون های دقیق خدمت (ذکر جزئیات مربوط به ضوابط پاراکلنیکی و بالینی و مبتنی بر شواهد**):**

هیچ کنتراندیکاسیونی ندارد.

س) مدت زمان ارائه هر واحد خدمت:

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

۱. زمان لازم برای انجام این خدمت، به طور متوسط، ۳۰ دقیقه است.

۲. طول مدت درمان و همین‌طور فاصله‌ی بین جلسات برای هر بیمار، بر اساس شرایط او، نوع اختلال و هم‌چنین نوع خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی به‌کاررفته، متفاوت است و توسط روان‌پزشک تعیین می‌شود.

ردیف	عنوان تخصص	میزان تحصیلات	مدت زمان مشارکت در فرایند ارائه خدمت	نوع مشارکت در قبل، حین و بعد از ارائه خدمت
۱	روان‌پزشک یا دستیار تخصصی روان‌پزشکی	دکتری تخصصی پزشکی و تخصص روان‌پزشکی یا دستیاری تخصصی روان‌پزشکی	۳۰ دقیقه	انجام‌دهنده

ع) مدت اقامت در بخش های مختلف بستری جهت ارائه هر بار خدمت مربوطه: (مبتنی بر شواهد)**:**

- مدت اقامت بیمار در بخش‌های بستری بر اساس شرایط هر بیمار به طور انفرادی برای او تعیین می‌گردد و مستقل از برنامه‌ی خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی او است.

ف) چه خدمات جایگزینی (آلترناتیو) برای خدمت مورد بررسی، در کشورمان وجود دارد:

این درمان‌ها برای اثرگذاری بر ابعاد خانوادگی مشکلات روابط بین‌فردی، و نیز در صورت وجود اختلال روان‌پزشکی در عضو یا اعضایی از خانواده، برای بهبود شرایط و روابط خانوادگی با هدف بهبود یا کاهش عود اختلالات روان‌پزشکی در اعضای مبتلا به کار می‌روند. بدیهی است که ممکن است عضو یا اعضایی از خانواده یا زوجین، در کنار این درمان نیازمند انواع درمان‌های زیست‌شناختی و دارویی، یا سایر شکل‌های روان‌درمانی انفرادی یا گروهی باشند که در کنار و هم‌راه با این خدمت ارایه، ثبت و گزارش خواهند شد. اما هیچ یک از درمان‌های دیگر جای‌گزین این نوع درمان‌ها نیستند.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

در نهایت، اولویت خدمت با توجه به سایر جایگزین ها، چگونه می باشد؟ (با ذکر مزایا و معایب مذکور از دیدگاه بیماران (End User) و دیدگاه حاکمیتی نظام سلامت):

هیچ یک از درمان‌های دیگر جای‌گزین این نوع درمان‌ها نیستند.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی بیش از ۳۰ دقیقه، توسط روان‌پزشک

به سفارش:

اداره استانداردسازی و تدوین راهنماهای بالینی

دفتر ارزیابی فن آوری، استانداردسازی و تعرفه سلامت

مرداد ماه۱۳۹۵

تالیف کنندگان به ترتیب حروف الفبا:

دکتر همایون امینی (روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران-عضو هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی رشته روان پزشکی)

دکتر سامان توکلی(روان پزشک-دبیر انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر احمد جلیلی (روان پزشک-رئیس انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر امیر شعبانی(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران- عضو هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی روان پزشکی)

دکتر عالیا شکیبا(روان پزشک-استادیار دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران)

دکتر مجید صادقی(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران –عضو هیئت مدیره انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر فربد فدایی(روان پزشک – دانشیار و مدیر گروه روان پزشکی دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی)

دکتر احمد علی نوربالا(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران- دبیر هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی روان پزشکی)

ناظران ستاد وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

دکتر علیرضا اولیایی منش، دکتر مجید داوری، دکتر آرمان زندی، دکتر آرمین شیروانی، مجید حسن قمی، دکتر عطیه صباغیان پی رو، دکتر مریم خیری، دکتر بیتا لشکری، مرتضی سلمان ماهینی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

الف) عنوان دقیق خدمت مورد بررسی (فارسی و لاتین):

خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی بیش از ۳۰ دقیقه، توسط روان‌پزشک

کتاب ارزش نسبی خدمات سلامت. ویراست ۱۳۹۴			
#	کد ملی	شرح کد	ارزش نسبی
	۹۰۰۰۹۳	خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی بیش از ۳۰ دقیقه، توسط روان‌پزشک	۱۳

ب) تعریف و تشریح خدمت مورد بررسی :

۱. **خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی و درمان زناشویی نوعی از مداخلات روان‌درمانی‌اند که از طریق آن به اعضای خانواده یا زوج‌ها برای حل مشکلات و تعارضات بین آن‌ها کمک می‌شود. سکس‌تراپی، درمانی است که برای حل مشکلات و اختلالات جنسی و کمک به بهبود رابطه‌ی جنسی سالم و مطلوب به کار می‌رود.**

۲. **در این درمان‌ها، برحسب ساختار و شرایط هر خانواده یا زوج، نوع مشکل یا وجود اختلالات روان‌پزشکی و سایر شرایط، از نظریه‌ها و روی‌کردهای گوناگونی استفاده می‌شود، که شامل، و نه محدود به، روی‌کردهای تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی- رفتاری، سیستمی، تلفیقی، روایت‌درمانی، درمان با تمرکز بر حل مسأله، درمان استراتژیک، درمان ساختاری و آموزش روان‌شناختی خانواده است.**

۳. **این خدمت می‌تواند در عرصه‌های بستری (بخش و بیمارستان عمومی یا روان‌پزشکی یا مراکز نگه‌داری و بازتوانی)، سرپایی یا جامعه‌نگر، در بخش دولتی، عمومی غیردولتی یا خصوصی انجام شود.**

۴. **میانگین زمان لازم برای انجام این خدمت ۴۵ دقیقه است.**

۵. **این درمان‌ها برای اثرگذاری بر ابعاد خانوادگی مشکلات روابط بین‌فردی، و نیز در صورت وجود اختلال روان‌پزشکی در عضو یا اعضایی از خانواده، برای بهبود شرایط و روابط خانوادگی با هدف بهبود یا کاهش عود اختلالات روان‌پزشکی در اعضای مبتلا به کار می‌روند. بدیهی است که ممکن است عضو یا اعضایی از خانواده یا زوجین، در کنار این درمان نیازمند انواع درمان‌های زیست‌شناختی و دارویی، یا سایر شکل‌های روان‌درمانی انفرادی یا گروهی باشند که در کنار و هم‌راه با این خدمت ارایه، ثبت و گزارش خواهند شد.**

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

ج) طراحی گام به گام فلوچارت ارائه خدمت:

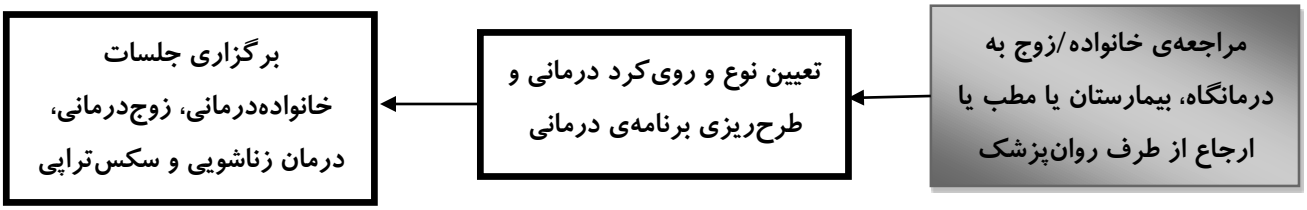

د) فرد/افراد صاحب صلاحیت جهت تجویز (Order) خدمت مربوطه و استاندارد تجویز:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مصوب مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):

۱. روان‌پزشک
۲. دستیار روان‌پزشکی (منحصراً در مراکز آموزشی دانشگاهی و با نظارت عضو هیأت علمی یا روان‌پزشک دیگر در آن مرکز)

هـ) ویژگی های ارائه کننده اصلی صاحب صلاحیت جهت ارائه خدمت مربوطه:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):

*** بر اساس تایید معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و انجمن مربوطه دوره آموزشی معتبر تدوین، تصویب و قابل ارائه می باشد و ارائه دهنده خدمت(پزشک و پرستار) صرفا پس از گذراندن دوره مذکور اجازه ارائه خدمت مورد نظر را خواهند داشت.**

****ارائه خدمت صرفا توسط گروه های نامبرده قابل قبول است و در صورت ارائه توسط افرادی غیر از گروه های نامبرده تخطی از استاندارد خدمت محسوب می شود.**

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

1. **روان‌پزشک**
2. **دستیار روان‌پزشکی (منحصراً در مراکز آموزشی دانشگاهی و با نظارت عضو هیأت علمی یا روان‌پزشک دیگر در آن مرکز)**

و) عنوان و سطح تخصص های مورد نیاز (استاندارد) برای سایر اعضای تیم ارائه کننده خدمت:

ردیف	عنوان تخصص	تعداد موردنیاز به طور استاندارد به ازای ارائه هر خدمت	فرمول محاسباتی تعداد نیروی انسانی مورد نیاز	میزان تحصیلات مورد نیاز	سابقه کار و یا دوره آموزشی مصوب در صورت لزوم	نقش در فرایند ارائه خدمت
۱	روان‌پزشک یا دستیار تخصصی روان‌پزشکی	یک نفر	ـــــ	روان‌پزشک یا دستیار تخصصی روان‌پزشکی		درمان‌گر دوم*

* بر اساس صلاح‌دید روان‌پزشک معالج اصلی، ممکن است علاوه بر او یک درمانگر دیگر نیز، به عنوان درمانگر دوم یا کوتراپیست، در جلسات درمان حضور داشته باشد.

- در این موارد، ۵۰ درصد به ارزش نسبی این خدمت افزوده شده و به طور مساوی بین دو درمانگر تقسیم می‌شود.

ز) استانداردهای فضای فیزیکی و مکان ارائه خدمت: (در صورت نیاز به دو یا چند فضای مجزا با ذکر مبانی محاسباتی مربوط به جزئیات زیر فضاها بر حسب متر مربع و یا برحسب بیمار و یا تخت ذکر گردد):

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

۱. این خدمت می‌تواند در عرصه‌های بستری (بخش و بیمارستان عمومی یا روان‌پزشکی یا مراکز نگه‌داری و بازتوانی)، سرپایی یا جامعه‌نگر، در بخش دولتی، عمومی غیردولتی یا خصوصی انجام شود.

۲. این خدمت در شرایط بستری و سرپایی، در فضای خصوصی و با حضور درمانگر (یا درمانگران)، در فضای خصوصی و برحسب نوع درمان، با حضور اعضای خانواده یا زوج انجام می‌شود.

۳. در شرایط ارایه‌ی خدمت در عرصه‌ی روان‌پزشکی جامعه‌نگر، و با لحاظ کردن استانداردهای ارایه‌ی خدمت در این شرایط، ممکن است بر حسب مورد، این خدمت در منزل، مدرسه، محل کار بیمار یا مکان‌های دیگر انجام شود.

ح) تجهیزات پزشکی سرمایه ای (و یا اقلام اداری) اداری و به ازای هر خدمت: (ذکر مبانی محاسباتی تجهیزات مورد نیاز بر حسب بیمار و یا تخت**):**

ردیف	عنوان تجهیزات	انواع مارک های واجد شرایط	شناسه فنی	کاربرد در فرایند ارائه خدمت	متوسط عمر مفید تجهیزات	تعداد خدمات قابل ارائه در واحد زمان	متوسط زمان کاربری به ازای هر خدمت	امکان استفاده همزمان جهت ارائه خدمات مشابه و یا سایر خدمات
۱								

ط) داروها، مواد و لوازم مصرفی پزشکی جهت ارائه هر خدمت:

ردیف	اقلام مصرفی مورد نیاز	میزان مصرف (تعداد یا نسبت)	مدل/ مارک های واجد شرایط (تولید داخل و خارج)
۱			

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

ی) عنوان خدمات درمانی و تشخیص طبی و تصویری جهت ارائه هر واحد خدمت: (به تفکیک قبل، بعد و حین ارائه خدمت مربوطه در قالب تائید شواهد جهت تجویز خدمت و یا پایش نتایج اقدامات **):**

ردیف	عنوان خدمت پاراکلنیکی	تخصص صاحب صلاحیت جهت تجویز	شناسه فنی خدمات	تعداد مورد نیاز	قبل، حین و یا بعد از ارائه خدمت (با ذکر بستری و یا سرپایی بودن)
۱	ـــــ	ـــــ	ـــــ	ـــــ	ـــــ

ک) ویزیت یا مشاوره های لازم جهت هر واحد خدمت: (سرپایی و بستری**):**

ردیف	نوع ویزیت/مشاوره تخصصی مورد نیاز	تعداد	سرپایی/ بستری
۱			

۱. ممکن است ضرورت داشته باشد که به طور هم‌زمان و در کنار خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی، نوع دیگری از درمان، مانند گروه‌درمانی، یا روان‌درمانی فردی نیز برای بیمار انجام شود، بنابراین:
   - در صورت نیاز به انجام دیگر خدمات ذکرشده در کتاب ارزش نسبی خدمات، مانند مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی روان‌پزشکی (کد ۹۰۰۰۴۵) یا گروه‌درمانی (کد ۹۰۰۰۹۶) یا روان‌درمانی فردی (کدهای ۹۰۰۰۵۰ و ۹۰۰۰۵۱)، این خدمات را می‌توان در همان روز به طور جداگانه و در کنار این خدمت انجام داد و گزارش کرد.
۲. ممکن است انجام ویزیت‌های سرپایی یا بستری برای بیمارانی که برای آنها روان‌درمانی انجام می‌شود، به صورت دوره‌ای ضرورت داشته باشد. فواصل این ویزیت‌ها با توجه به شرایط هر بیمار توسط روان‌پزشک تعیین می‌شود، بنابراین:
   - در روز انجام این خدمت، می‌توان ویزیت سرپایی یا ویزیت روزانه‌ی بستری یا مشاوره‌ی روان‌پزشکی برای بیماران بستری (کد ۹۰۰۰۴۶) را به طور مستقل و علاوه بر این خدمت گزارش کرد.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

ل) اندیکاسیون های دقیق جهت تجویز خدمت: (ذکر جزئیات مربوط به ضوابط پاراکلنیکی و بالینی مبتنی بر شواهد و نیز تعداد مواردی که ارائه این خدمت در یک بیمار، اندیکاسون دارد):

- **اثربخشی خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی درانواع مشکلات و اختلالات روان‌پزشکی، به عنوان درمان اصلی یا درمان هم‌راه و کمکی، نشان داده شده است.**
- **خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی موارد اندیکاسیون متعددی دارد، که شامل، و نه محدود به، موارد زیر است:**
  - **وجود تعارضات بین اعضای خانواده.**
  - **تغییرات عمده در عمل‌کرد سیستم خانواده (مهاجرت، تولد فرزند جدید، مرگ یکی از اعضای خانواده یا بستگان نزدیک، سالمندی و مانند آن)**
  - **زمانی که یکی از فرزندان مبتلا به مشکل یا اختلال روان‌پزشکی است که بر عمل‌کرد خانواده تأثیر می‌گذارد یا از آن تأثیر می‌پذیرد.**
  - **زمانی که یکی از اعضای خانواده مبتلا به مشکل یا اختلال روان‌پزشکی است که بر عمل‌کرد خانواده تأثیر می‌گذارد یا از آن تأثیر می‌پذیرد.**
  - **زمانی که شرایطی خاص در خانواده وجود دارد (مانند فرزند خواندگی) که باعث تحمیل استرس به خانواده می‌شود.**
  - **مشکلات بین فرزندان که خارج از کنترل و مدیریت والدین است.**
  - **وقتی زوج با شکایت از مشکلات در روابط جنسی مراجعه می‌کنند، و برای حل آن نیازمند کمک تخصصی و حرفه‌ای هستند.**
  - **برای زوجی که از هم جدا شده‌اند ولی فرزند دارند، و برای کاهش آسیب به فرزندان یا تصمیم‌گیری در خصوص سرپرستی و تربیت آنان نیازمند کمک تخصصی و حرفه‌ای هستند.**

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

م) دامنه نتایج مورد انتظار، در صورت رعایت اندیکاسیون های مذکور: (ذکر دقیق جزئیات مربوط به علائم پاراکلنیکی و بالینی بیماران و مبتنی بر شواهد):

مطالعات مختلف اثربخشی و هزینه- اثربخشی روان‌درمانی (شامل خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی) را در اختلالات و مشکلات روان‌پزشکی، به عنوان درمان اصلی یا درمان هم‌زمان، نشان داده‌اند، از جمله:

- **نتایج ۱۵۶ متاآنالیز در مورد اثربخشی روان‌درمانی نشان داده است که اندازه‌ی اثر (effect size) این درمان از بسیاری از مداخلات پزشکی دیگر که به خوبی شناخته شده‌اند، مانند جراحی بای‌پس عروق قلب، بالاتر است.**

Reference:

Lucas Torres, Stephen M. Saunders. Evaluation of psychotherapy. In Benjamin J. Sadock, Virginia A. Sadock, Virginia A. Sadock. 2009, Kaplan & Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry (pp.2957- 2964). Philadephia, PA: Lippincott Williams & Wilkins.

ن) شواهد علمی در خصوص کنترااندیکاسیون های دقیق خدمت (ذکر جزئیات مربوط به ضوابط پاراکلنیکی و بالینی و مبتنی بر شواهد):

هیچ کنتراندیکاسیونی ندارد.

س) مدت زمان ارائه هر واحد خدمت:

۱. **زمان لازم برای انجام این خدمت، به طور متوسط، ۴۵ دقیقه است.**
۲. **طول مدت درمان و همین‌طور فاصله‌ی بین جلسات برای هر بیمار، بر اساس شرایط او، نوع اختلال و هم‌چنین نوع خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی به‌کاررفته، متفاوت است و توسط روان‌پزشک تعیین می‌شود.**

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

ردیف	عنوان تخصص	میزان تحصیلات	مدت زمان مشارکت در فرایند ارائه خدمت	نوع مشارکت در قبل، حین و بعد از ارائه خدمت
۱	روان‌پزشک یا دستیار تخصصی روان‌پزشکی	دکتری تخصصی پزشکی و تخصص روان‌پزشکی یا دستیاری تخصصی روان‌پزشکی	۴۵ دقیقه	انجام‌دهنده

ع) مدت اقامت در بخش های مختلف بستری جهت ارائه هر بار خدمت مربوطه: (مبتنی بر شواهد)**:**

مدت اقامت بیمار در بخش‌های بستری بر اساس شرایط هر بیمار به طور انفرادی برای او تعیین می‌گردد و مستقل از برنامه‌ی خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی او است.

ف) چه خدمات جایگزینی (آلترناتیو) برای خدمت مورد بررسی، در کشورمان وجود دارد:

- این درمان‌ها برای اثرگذاری بر ابعاد خانوادگی مشکلات روابط بین‌فردی، و نیز در صورت وجود اختلال روان‌پزشکی در عضو یا اعضایی از خانواده، برای بهبود شرایط و روابط خانوادگی با هدف بهبود یا کاهش عود اختلالات روان‌پزشکی در اعضای مبتلا به کار می‌روند. بدیهی است که ممکن است عضو یا اعضایی از خانواده یا زوجین، در کنار این درمان نیازمند انواع درمان‌های زیست‌شناختی و دارویی، یا سایر شکل‌های روان‌درمانی انفرادی یا گروهی باشند که در کنار و هم‌راه با این خدمت ارایه، ثبت و گزارش خواهند شد. اما هیچ یک از درمان‌های دیگر جای‌گزین این نوع درمان‌ها نیستند.

در نهایت، اولویت خدمت با توجه به سایر جایگزین ها، چگونه می باشد؟ (با ذکر مزایا و معایب مذکور از دیدگاه بیماران (**End User**) و دیدگاه حاکمیتی نظام سلامت)**:**

هیچ یک از درمان‌های دیگر جای‌گزین این نوع درمان‌ها نیستند.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی بیش از ۳۰ دقیقه، توسط روان‌پزشک

به سفارش:

اداره استانداردسازی و تدوین راهنماهای بالینی

دفتر ارزیابی فن آوری، استانداردسازی و تعرفه سلامت

مرداد ماه۱۳۹۵

تالیف کنندگان به ترتیب حروف الفبا:

دکتر همایون امینی (روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران-عضو هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی رشته روان پزشکی)

دکتر سامان توکلی(روان پزشک-دبیر انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر احمد جلیلی (روان پزشک-رئیس انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر امیر شعبانی(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران- عضو هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی روان پزشکی)

دکتر عالیا شکیبا(روان پزشک-استادیار دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران)

دکتر مجید صادقی(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران –عضو هیئت مدیره انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر فربد فدایی(روان پزشک – دانشیار و مدیر گروه روان پزشکی دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی)

دکتر احمد علی نوربالا(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران- دبیر هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی روان پزشکی)

ناظران ستاد وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

دکتر علیرضا اولیایی منش، دکتر مجید داوری، دکتر آرمان زندی، دکتر آرمین شیروانی، مجید حسن قمی، دکتر عطیه صباغیان پی رو، دکتر مریم خیری، دکتر بیتا لشکری، مرتضی سلمان ماهینی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

الف) عنوان دقیق خدمت مورد بررسی (فارسی و لاتین):

خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی بیش از ۳۰ دقیقه، توسط روان‌پزشک

کتاب ارزش نسبی خدمات سلامت. ویراست ۱۳۹۴			
#	کد ملی	شرح کد	ارزش نسبی
	۹۰۰۰۹۳	خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی بیش از ۳۰ دقیقه، توسط روان‌پزشک	۱۳

ب) تعریف و تشریح خدمت مورد بررسی :

۱. **خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی و درمان زناشویی نوعی از مداخلات روان‌درمانی‌اند که از طریق آن به اعضای خانواده یا زوج‌ها برای حل مشکلات و تعارضات بین آن‌ها کمک می‌شود. سکس‌تراپی، درمانی است که برای حل مشکلات و اختلالات جنسی و کمک به بهبود رابطه‌ی جنسی سالم و مطلوب به کار می‌رود.**

۲. **در این درمان‌ها، برحسب ساختار و شرایط هر خانواده یا زوج، نوع مشکل یا وجود اختلالات روان‌پزشکی و سایر شرایط، از نظریه‌ها و روی‌کردهای گوناگونی استفاده می‌شود، که شامل، و نه محدود به، روی‌کردهای تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی- رفتاری، سیستمی، تلفیقی، روایت‌درمانی، درمان با تمرکز بر حل مسأله، درمان استراتژیک، درمان ساختاری و آموزش روان‌شناختی خانواده است.**

۳. **این خدمت می‌تواند در عرصه‌های بستری (بخش و بیمارستان عمومی یا روان‌پزشکی یا مراکز نگه‌داری و بازتوانی)، سرپایی یا جامعه‌نگر، در بخش دولتی، عمومی غیردولتی یا خصوصی انجام شود.**

۴. **میانگین زمان لازم برای انجام این خدمت ۴۵ دقیقه است.**

۵. **این درمان‌ها برای اثرگذاری بر ابعاد خانوادگی مشکلات روابط بین‌فردی، و نیز در صورت وجود اختلال روان‌پزشکی در عضو یا اعضایی از خانواده، برای بهبود شرایط و روابط خانوادگی با هدف بهبود یا کاهش عود اختلالات روان‌پزشکی در اعضای مبتلا به کار می‌روند. بدیهی است که ممکن است عضو یا اعضایی از خانواده یا زوجین، در کنار این درمان نیازمند انواع درمان‌های زیست‌شناختی و دارویی، یا سایر شکل‌های روان‌درمانی انفرادی یا گروهی باشند که در کنار و هم‌راه با این خدمت ارایه، ثبت و گزارش خواهند شد.**

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

ج) طراحی گام به گام فلوچارت ارائه خدمت:

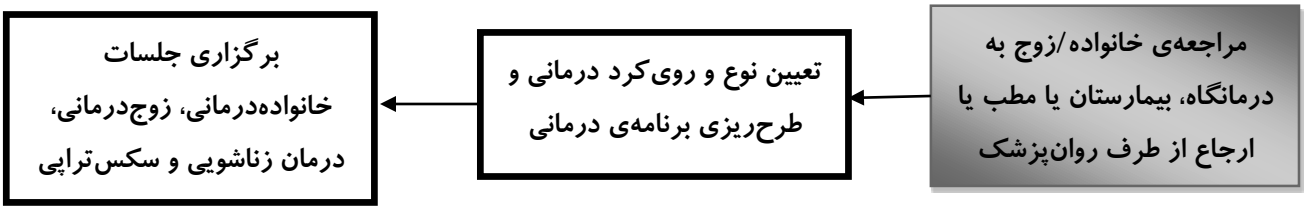

د) فرد/افراد صاحب صلاحیت جهت تجویز (Order) خدمت مربوطه و استاندارد تجویز:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مصوب مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):

۱. روان‌پزشک
۲. دستیار روان‌پزشکی (منحصراً در مراکز آموزشی دانشگاهی و با نظارت عضو هیأت علمی یا روان‌پزشک دیگر در آن مرکز)

هـ) ویژگی های ارائه کننده اصلی صاحب صلاحیت جهت ارائه خدمت مربوطه:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):

*** بر اساس تایید معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و انجمن مربوطه دوره آموزشی معتبر تدوین، تصویب و قابل ارائه می باشد و ارائه دهنده خدمت(پزشک و پرستار) صرفا پس از گذراندن دوره مذکور اجازه ارائه خدمت مورد نظر را خواهند داشت.**

****ارائه خدمت صرفا توسط گروه های نامبرده قابل قبول است و در صورت ارائه توسط افرادی غیر از گروه های نامبرده تخطی از استاندارد خدمت محسوب می شود.**

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

1. **روان‌پزشک**
2. **دستیار روان‌پزشکی (منحصراً در مراکز آموزشی دانشگاهی و با نظارت عضو هیأت علمی یا روان‌پزشک دیگر در آن مرکز)**

و) عنوان و سطح تخصص های مورد نیاز (استاندارد) برای سایر اعضای تیم ارائه کننده خدمت:

ردیف	عنوان تخصص	تعداد موردنیاز به طور استاندارد به ازای ارائه هر خدمت	فرمول محاسباتی تعداد نیروی انسانی مورد نیاز	میزان تحصیلات مورد نیاز	سابقه کار و یا دوره آموزشی مصوب در صورت لزوم	نقش در فرایند ارائه خدمت
۱	روان‌پزشک یا دستیار تخصصی روان‌پزشکی	یک نفر	ـــــ	روان‌پزشک یا دستیار تخصصی روان‌پزشکی		درمان‌گر دوم*

* بر اساس صلاح‌دید روان‌پزشک معالج اصلی، ممکن است علاوه بر او یک درمانگر دیگر نیز، به عنوان درمانگر دوم یا کوتراپیست، در جلسات درمان حضور داشته باشد.

- در این موارد، ۵۰ درصد به ارزش نسبی این خدمت افزوده شده و به طور مساوی بین دو درمانگر تقسیم می‌شود.

ز) استانداردهای فضای فیزیکی و مکان ارائه خدمت: (در صورت نیاز به دو یا چند فضای مجزا با ذکر مبانی محاسباتی مربوط به جزئیات زیر فضاها بر حسب متر مربع و یا برحسب بیمار و یا تخت ذکر گردد):

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

۱. این خدمت می‌تواند در عرصه‌های بستری (بخش و بیمارستان عمومی یا روان‌پزشکی یا مراکز نگه‌داری و بازتوانی)، سرپایی یا جامعه‌نگر، در بخش دولتی، عمومی غیردولتی یا خصوصی انجام شود.

۲. این خدمت در شرایط بستری و سرپایی، در فضای خصوصی و با حضور درمانگر (یا درمانگران)، در فضای خصوصی و برحسب نوع درمان، با حضور اعضای خانواده یا زوج انجام می‌شود.

۳. در شرایط ارایه‌ی خدمت در عرصه‌ی روان‌پزشکی جامعه‌نگر، و با لحاظ کردن استانداردهای ارایه‌ی خدمت در این شرایط، ممکن است بر حسب مورد، این خدمت در منزل، مدرسه، محل کار بیمار یا مکان‌های دیگر انجام شود.

ح) تجهیزات پزشکی سرمایه ای (و یا اقلام اداری) اداری و به ازای هر خدمت: (ذکر مبانی محاسباتی تجهیزات مورد نیاز بر حسب بیمار و یا تخت**):**

ردیف	عنوان تجهیزات	انواع مارک های واجد شرایط	شناسه فنی	کاربرد در فرایند ارائه خدمت	متوسط عمر مفید تجهیزات	تعداد خدمات قابل ارائه در واحد زمان	متوسط زمان کاربری به ازای هر خدمت	امکان استفاده همزمان جهت ارائه خدمات مشابه و یا سایر خدمات
۱								

ط) داروها، مواد و لوازم مصرفی پزشکی جهت ارائه هر خدمت:

ردیف	اقلام مصرفی مورد نیاز	میزان مصرف (تعداد یا نسبت)	مدل/ مارک های واجد شرایط (تولید داخل و خارج)
۱			

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

ی) عنوان خدمات درمانی و تشخیص طبی و تصویری جهت ارائه هر واحد خدمت: (به تفکیک قبل، بعد و حین ارائه خدمت مربوطه در قالب تائید شواهد جهت تجویز خدمت و یا پایش نتایج اقدامات **):**

ردیف	عنوان خدمت پاراکلنیکی	تخصص صاحب صلاحیت جهت تجویز	شناسه فنی خدمات	تعداد مورد نیاز	قبل، حین و یا بعد از ارائه خدمت (با ذکر بستری و یا سرپایی بودن)
۱	ـــــ	ـــــ	ـــــ	ـــــ	ـــــ

ک) ویزیت یا مشاوره های لازم جهت هر واحد خدمت: (سرپایی و بستری**):**

ردیف	نوع ویزیت/مشاوره تخصصی مورد نیاز	تعداد	سرپایی/ بستری
۱			

۱. ممکن است ضرورت داشته باشد که به طور هم‌زمان و در کنار خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی، نوع دیگری از درمان، مانند گروه‌درمانی، یا روان‌درمانی فردی نیز برای بیمار انجام شود، بنابراین:
   - در صورت نیاز به انجام دیگر خدمات ذکرشده در کتاب ارزش نسبی خدمات، مانند مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی روان‌پزشکی (کد ۹۰۰۰۴۵) یا گروه‌درمانی (کد ۹۰۰۰۹۶) یا روان‌درمانی فردی (کدهای ۹۰۰۰۵۰ و ۹۰۰۰۵۱)، این خدمات را می‌توان در همان روز به طور جداگانه و در کنار این خدمت انجام داد و گزارش کرد.
۲. ممکن است انجام ویزیت‌های سرپایی یا بستری برای بیمارانی که برای آنها روان‌درمانی انجام می‌شود، به صورت دوره‌ای ضرورت داشته باشد. فواصل این ویزیت‌ها با توجه به شرایط هر بیمار توسط روان‌پزشک تعیین می‌شود، بنابراین:
   - در روز انجام این خدمت، می‌توان ویزیت سرپایی یا ویزیت روزانه‌ی بستری یا مشاوره‌ی روان‌پزشکی برای بیماران بستری (کد ۹۰۰۰۴۶) را به طور مستقل و علاوه بر این خدمت گزارش کرد.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

ل) اندیکاسیون های دقیق جهت تجویز خدمت: (ذکر جزئیات مربوط به ضوابط پاراکلنیکی و بالینی مبتنی بر شواهد و نیز تعداد مواردی که ارائه این خدمت در یک بیمار، اندیکاسون دارد):

- **اثربخشی خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی درانواع مشکلات و اختلالات روان‌پزشکی، به عنوان درمان اصلی یا درمان هم‌راه و کمکی، نشان داده شده است.**
- **خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی موارد اندیکاسیون متعددی دارد، که شامل، و نه محدود به، موارد زیر است:**
  - **وجود تعارضات بین اعضای خانواده.**
  - **تغییرات عمده در عمل‌کرد سیستم خانواده (مهاجرت، تولد فرزند جدید، مرگ یکی از اعضای خانواده یا بستگان نزدیک، سالمندی و مانند آن)**
  - **زمانی که یکی از فرزندان مبتلا به مشکل یا اختلال روان‌پزشکی است که بر عمل‌کرد خانواده تأثیر می‌گذارد یا از آن تأثیر می‌پذیرد.**
  - **زمانی که یکی از اعضای خانواده مبتلا به مشکل یا اختلال روان‌پزشکی است که بر عمل‌کرد خانواده تأثیر می‌گذارد یا از آن تأثیر می‌پذیرد.**
  - **زمانی که شرایطی خاص در خانواده وجود دارد (مانند فرزند خواندگی) که باعث تحمیل استرس به خانواده می‌شود.**
  - **مشکلات بین فرزندان که خارج از کنترل و مدیریت والدین است.**
  - **وقتی زوج با شکایت از مشکلات در روابط جنسی مراجعه می‌کنند، و برای حل آن نیازمند کمک تخصصی و حرفه‌ای هستند.**
  - **برای زوجی که از هم جدا شده‌اند ولی فرزند دارند، و برای کاهش آسیب به فرزندان یا تصمیم‌گیری در خصوص سرپرستی و تربیت آنان نیازمند کمک تخصصی و حرفه‌ای هستند.**

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

م) دامنه نتایج مورد انتظار، در صورت رعایت اندیکاسیون های مذکور: (ذکر دقیق جزئیات مربوط به علائم پاراکلنیکی و بالینی بیماران و مبتنی بر شواهد):

مطالعات مختلف اثربخشی و هزینه- اثربخشی روان‌درمانی (شامل خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی) را در اختلالات و مشکلات روان‌پزشکی، به عنوان درمان اصلی یا درمان هم‌زمان، نشان داده‌اند، از جمله:

- **نتایج ۱۵۶ متاآنالیز در مورد اثربخشی روان‌درمانی نشان داده است که اندازه‌ی اثر (effect size) این درمان از بسیاری از مداخلات پزشکی دیگر که به خوبی شناخته شده‌اند، مانند جراحی بای‌پس عروق قلب، بالاتر است.**

Reference:

Lucas Torres, Stephen M. Saunders. Evaluation of psychotherapy. In Benjamin J. Sadock, Virginia A. Sadock, Virginia A. Sadock. 2009, Kaplan & Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry (pp.2957- 2964). Philadephia, PA: Lippincott Williams & Wilkins.

ن) شواهد علمی در خصوص کنترااندیکاسیون های دقیق خدمت (ذکر جزئیات مربوط به ضوابط پاراکلنیکی و بالینی و مبتنی بر شواهد):

هیچ کنتراندیکاسیونی ندارد.

س) مدت زمان ارائه هر واحد خدمت:

۱. **زمان لازم برای انجام این خدمت، به طور متوسط، ۴۵ دقیقه است.**
۲. **طول مدت درمان و همین‌طور فاصله‌ی بین جلسات برای هر بیمار، بر اساس شرایط او، نوع اختلال و هم‌چنین نوع خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی به‌کاررفته، متفاوت است و توسط روان‌پزشک تعیین می‌شود.**

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

ردیف	عنوان تخصص	میزان تحصیلات	مدت زمان مشارکت در فرایند ارائه خدمت	نوع مشارکت در قبل، حین و بعد از ارائه خدمت
۱	روان‌پزشک یا دستیار تخصصی روان‌پزشکی	دکتری تخصصی پزشکی و تخصص روان‌پزشکی یا دستیاری تخصصی روان‌پزشکی	۴۵ دقیقه	انجام‌دهنده

ع) مدت اقامت در بخش های مختلف بستری جهت ارائه هر بار خدمت مربوطه: (مبتنی بر شواهد)**:**

مدت اقامت بیمار در بخش‌های بستری بر اساس شرایط هر بیمار به طور انفرادی برای او تعیین می‌گردد و مستقل از برنامه‌ی خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی او است.

ف) چه خدمات جایگزینی (آلترناتیو) برای خدمت مورد بررسی، در کشورمان وجود دارد:

- این درمان‌ها برای اثرگذاری بر ابعاد خانوادگی مشکلات روابط بین‌فردی، و نیز در صورت وجود اختلال روان‌پزشکی در عضو یا اعضایی از خانواده، برای بهبود شرایط و روابط خانوادگی با هدف بهبود یا کاهش عود اختلالات روان‌پزشکی در اعضای مبتلا به کار می‌روند. بدیهی است که ممکن است عضو یا اعضایی از خانواده یا زوجین، در کنار این درمان نیازمند انواع درمان‌های زیست‌شناختی و دارویی، یا سایر شکل‌های روان‌درمانی انفرادی یا گروهی باشند که در کنار و هم‌راه با این خدمت ارایه، ثبت و گزارش خواهند شد. اما هیچ یک از درمان‌های دیگر جای‌گزین این نوع درمان‌ها نیستند.

در نهایت، اولویت خدمت با توجه به سایر جایگزین ها، چگونه می باشد؟ (با ذکر مزایا و معایب مذکور از دیدگاه بیماران (**End User**) و دیدگاه حاکمیتی نظام سلامت)**:**

هیچ یک از درمان‌های دیگر جای‌گزین این نوع درمان‌ها نیستند.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی تا ۳۰ دقیقه، توسط روان‌پزشک

(عمل مستقل)

به سفارش:

اداره استانداردسازی و تدوین راهنماهای بالینی

دفتر ارزیابی فن آوری، استانداردسازی و تعرفه سلامت

مرداد ماه۱۳۹۵

تالیف کنندگان به ترتیب حروف الفبا:

دکتر همایون امینی (روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران-عضو هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی رشته روان پزشکی)

دکتر سامان توکلی(روان پزشک-دبیر انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر احمد جلیلی (روان پزشک-رئیس انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر امیر شعبانی(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران- عضو هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی روان پزشکی)

دکتر عالیا شکیبا(روان پزشک-استادیار دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران)

دکتر مجید صادقی(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران –عضو هیئت مدیره انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر فربد فدایی(روان پزشک – دانشیار و مدیر گروه روان پزشکی دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی)

دکتر احمد علی نوربالا(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران- دبیر هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی روان پزشکی)

ناظران ستاد وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

دکتر علیرضا اولیایی منش، دکتر مجید داوری، دکتر آرمان زندی، دکتر آرمین شیروانی، مجید حسن قمی، دکتر عطیه صباغیان پی رو، دکتر مریم خیری، دکتر بیتا لشکری، مرتضی سلمان ماهینی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

الف) عنوان دقیق خدمت مورد بررسی (فارسی و لاتین):

خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی تا ۳۰ دقیقه، توسط روان‌پزشک (عمل مستقل)

کتاب ارزش نسبی خدمات سلامت. ویراست ۱۳۹۴			
	کد ملی	شرح کد	ارزش نسبی
#	۹۰۰۰۹۱	خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی تا ۳۰ دقیقه، توسط روان‌پزشک (عمل مستقل)	۹

ب) تعریف و تشریح خدمت مورد بررسی :

۱. **خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی و درمان زناشویی نوعی از مداخلات روان‌درمانی‌اند که از طریق آن به اعضای خانواده یا زوج‌ها برای حل مشکلات و تعارضات بین آن‌ها کمک می‌شود. سکس‌تراپی، درمانی است که برای حل مشکلات و اختلالات جنسی و کمک به بهبود رابطه‌ی جنسی سالم و مطلوب به کار می‌رود.**

۲. **در این درمان‌ها، برحسب ساختار و شرایط هر خانواده یا زوج، نوع مشکل یا وجود اختلالات روان‌پزشکی و سایر شرایط، از نظریه‌ها و روی‌کردهای گوناگونی استفاده می‌شود، که شامل، و نه محدود به، روی‌کردهای تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی- رفتاری، سیستمی، تلفیقی، روایت‌درمانی، درمان با تمرکز بر حل مسأله، درمان استراتژیک، درمان ساختاری و آموزش روان‌شناختی خانواده است.**

۳. **این خدمت می‌تواند در عرصه‌های بستری (بخش و بیمارستان عمومی یا روان‌پزشکی یا مراکز نگه‌داری و بازتوانی)، سرپایی یا جامعه‌نگر، در بخش دولتی، عمومی غیردولتی یا خصوصی انجام شود.**

۴. **میانگین زمان لازم برای انجام این خدمت ۳۰ دقیقه است.**

۵. **این درمان‌ها برای اثرگذاری بر ابعاد خانوادگی مشکلات روابط بین‌فردی، و نیز در صورت وجود اختلال روان‌پزشکی در عضو یا اعضایی از خانواده، برای بهبود شرایط و روابط خانوادگی با هدف بهبود یا کاهش عود اختلالات روان‌پزشکی در**

اعضای مبتلا به کار می‌روند. بدیهی است که ممکن است عضو یا اعضایی از خانواده یا زوجین، در کنار این درمان نیازمند انواع درمان‌های زیست‌شناختی و دارویی، یا سایر شکل‌های روان‌درمانی انفرادی یا گروهی باشند که در کنار و هم‌راه با این خدمت ارایه، ثبت و گزارش خواهند شد.

ج) طراحی گام به گام فلوچارت ارائه خدمت:

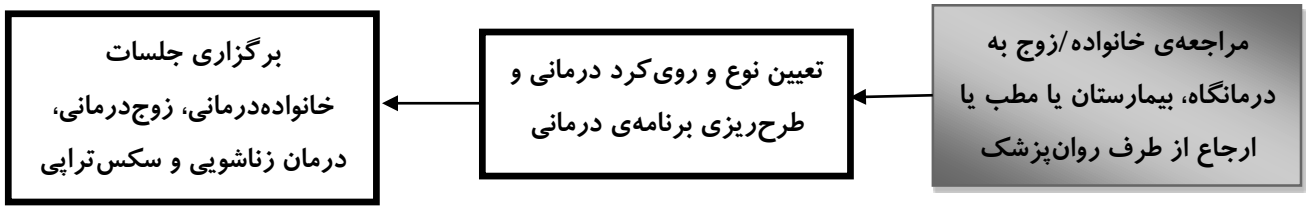

د) فرد/افراد صاحب صلاحیت جهت تجویز (Order) خدمت مربوطه و استاندارد تجویز:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مصوب مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):

۱. روان‌پزشک
۲. دستیار روان‌پزشکی (منحصراً در مراکز آموزشی دانشگاهی و با نظارت عضو هیأت علمی یا روان‌پزشک دیگر در آن مرکز)

هـ) ویژگی های ارائه کننده اصلی صاحب صلاحیت جهت ارائه خدمت مربوطه:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

*** بر اساس تایید معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و انجمن مربوطه دوره آموزشی معتبر تدوین، تصویب و قابل ارائه می باشد و ارائه دهنده خدمت(پزشک و پرستار) صرفا پس از گذراندن دوره مذکور اجازه ارائه خدمت مورد نظر را خواهند داشت.**

****ارائه خدمت صرفا توسط گروه های نامبرده قابل قبول است و در صورت ارائه توسط افرادی غیر از گروه های نامبرده تخطی از استاندارد خدمت محسوب می شود.**

۱. روان‌پزشک ۲. دستیار روان‌پزشکی (منحصراً در مراکز آموزشی دانشگاهی و با نظارت عضو هیأت علمی یا روان‌پزشک دیگر در آن مرکز)

و) عنوان و سطح تخصص های مورد نیاز (استاندارد) برای سایر اعضای تیم ارائه کننده خدمت:

ردیف	عنوان تخصص	تعداد موردنیاز به طور استاندارد به ازای ارائه هر خدمت	فرمول محاسباتی تعداد نیروی انسانی مورد نیاز	میزان تحصیلات مورد نیاز	سابقه کار و یا دوره آموزشی مصوب در صورت لزوم	نقش در فرایند ارائه خدمت
۱	روان‌پزشک یا دستیار تخصصی روان‌پزشکی	یک نفر	ـــــ	روان‌پزشک یا دستیار تخصصی روان‌پزشکی		درمان‌گر دوم*

*** بر اساس صلاح‌دید روان‌پزشک معالج اصلی، ممکن است علاوه بر او یک درمانگر دیگر نیز، به عنوان درمانگر دوم یا**

کوتراپیست، در جلسات درمان حضور داشته باشد.

- **در این موارد، ۵۰ درصد به ارزش نسبی این خدمت افزوده شده و به طور مساوی بین دو درمانگر تقسیم می‌شود.**

ز) استانداردهای فضای فیزیکی و مکان ارائه خدمت: (در صورت نیاز به دو یا چند فضای مجزا با ذکر مبانی محاسباتی مربوط به جزئیات زیر فضاها بر حسب متر مربع و یا برحسب بیمار و یا تخت ذکر گردد):

۱. **این خدمت می‌تواند در عرصه‌های بستری (بخش و بیمارستان عمومی یا روان‌پزشکی یا مراکز نگه‌داری و بازتوانی)، سرپایی یا جامعه‌نگر، در بخش دولتی، عمومی غیردولتی یا خصوصی انجام شود.**
۲. **این خدمت در شرایط بستری و سرپایی، در فضای خصوصی و با حضور درمانگر (یا درمانگران)، در فضای خصوصی و برحسب نوع درمان، با حضور اعضای خانواده یا زوج انجام می‌شود.**
۳. **در شرایط ارایه‌ی خدمت در عرصه‌ی روان‌پزشکی جامعه‌نگر، و با لحاظ کردن استانداردهای حرفه‌ای ارایه‌ی خدمت در این شرایط، ممکن است بر حسب مورد، این خدمت در منزل بیمار، مدرسه، محل کار بیمار یا مکان‌های دیگر انجام شود.**

ح) تجهیزات پزشکی سرمایه ای (و یا اقلام اداری) اداری و به ازای هر خدمت: (ذکر مبانی محاسباتی تجهیزات مورد نیاز بر حسب بیمار و یا تخت):

ردیف	عنوان تجهیزات	انواع مارک های واجد شرایط	شناسه فنی	کاربرد در فرایند ارائه خدمت	متوسط عمر مفید تجهیزات	تعداد خدمات قابل ارائه در واحد زمان	متوسط زمان کاربری به ازای هر خدمت	امکان استفاده همزمان جهت ارائه خدمات مشابه و یا سایر خدمات
۱								

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان
کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

ط) داروها، مواد و لوازم مصرفی پزشکی جهت ارائه هر خدمت:

ردیف	اقلام مصرفی مورد نیاز	میزان مصرف (تعداد یا نسبت)	مدل/ مارک های واجد شرایط (تولید داخل و خارج)
۱			

ی) عنوان خدمات درمانی و تشخیص طبی و تصویری جهت ارائه هر واحد خدمت: (به تفکیک قبل، بعد و حین ارائه خدمت مربوطه در قالب تائید شواهد جهت تجویز خدمت و یا پایش نتایج اقدامات **):**

ردیف	عنوان خدمت پاراکلنیکی	تخصص صاحب صلاحیت جهت تجویز	شناسه فنی خدمات	تعداد مورد نیاز	قبل، حین و یا بعد از ارائه خدمت (با ذکر بستری و یا سرپایی بودن)
۱	ـــــ	ـــــ	ـــــ	ـــــ	ـــــ

ک) ویزیت یا مشاوره های لازم جهت هر واحد خدمت: (سرپایی و بستری)**:**

ردیف	نوع ویزیت/مشاوره تخصصی مورد نیاز	تعداد	سرپایی/ بستری
۱			

۱. ممکن است ضرورت داشته باشد که به طور هم‌زمان و در کنار خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی، نوع دیگری از درمان، مانند گروه‌درمانی، یا روان‌درمانی فردی نیز برای بیمار انجام شود، بنابراین:

- در صورت نیاز به انجام دیگر خدمات ذکرشده در کتاب ارزش نسبی خدمات، مانند مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی

روان‌پزشکی (کد ۹۰۰۰۴۵) یا گروه‌درمانی (کد ۹۰۰۰۹۶) یا روان‌درمانی فردی (کدهای ۹۰۰۰۵۰ و ۹۰۰۰۵۱)، این خدمات را می‌توان در همان روز به طور جداگانه و در کنار این خدمت انجام داد و گزارش کرد.

۲. ممکن است انجام ویزیت‌های سرپایی یا بستری برای بیمارانی که برای آنها خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی انجام می‌شود، به صورت دوره‌ای ضرورت داشته باشد. فواصل این ویزیت‌ها با توجه به شرایط هر بیمار توسط روان‌پزشک تعیین می‌شود، بنابراین:

- در روز انجام این خدمت، می‌توان ویزیت سرپایی یا ویزیت روزانه‌ی بستری یا مشاوره‌ی روان‌پزشکی برای بیماران بستری (کد ۹۰۰۰۴۶) را به طور مستقل و علاوه بر این خدمت گزارش کرد.

ل) اندیکاسیون های دقیق جهت تجویز خدمت: (ذکر جزئیات مربوط به ضوابط پاراکلنیکی و بالینی مبتنی بر شواهد و نیز تعداد مواردی که ارائه این خدمت در یک بیمار، اندیکاسون دارد**):**

- اثربخشی خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی در انواع مشکلات و اختلالات روان‌پزشکی، به عنوان درمان اصلی یا درمان هم‌راه و کمکی، نشان داده شده است.
- خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی موارد اندیکاسیون متعددی دارد، که شامل، و نه محدود به، موارد زیر است:
  - وجود تعارضات بین اعضای خانواده.
  - تغییرات عمده در عمل‌کرد سیستم خانواده (مهاجرت، تولد فرزند جدید، مرگ یکی از اعضای خانواده یا بستگان نزدیک، سالمندی و مانند آن)
  - زمانی که یکی از فرزندان مبتلا به مشکل یا اختلال روان‌پزشکی است که بر عمل‌کرد خانواده تأثیر می‌گذارد یا از آن تأثیر می‌پذیرد.
  - زمانی که یکی از اعضای خانواده مبتلا به مشکل یا اختلال روان‌پزشکی است که بر عمل‌کرد خانواده تأثیر می‌گذارد یا از آن تأثیر می‌پذیرد.

- **زمانی که شرایطی خاص در خانواده وجود دارد (مانند فرزند خواندگی) که باعث تحمیل استرس به خانواده می‌شود.**
- **مشکلات بین فرزندان که خارج از کنترل و مدیریت والدین است.**
- **وقتی زوج با شکایت از مشکلات در روابط جنسی مراجعه می‌کنند، و برای حل آن نیازمند کمک تخصصی و حرفه‌ای هستند.**
- **برای زوجی که از هم جدا شده‌اند ولی فرزند دارند، و برای کاهش آسیب به فرزندان یا تصمیم‌گیری در خصوص سرپرستی و تربیت آنان نیازمند کمک تخصصی و حرفه‌ای هستند.**

م) دامنه نتایج مورد انتظار، در صورت رعایت اندیکاسیون های مذکور: (ذکر دقیق جزئیات مربوط به علائم پاراکلنیکی و بالینی بیماران و مبتنی بر شواهد**):**

مطالعات مختلف اثربخشی و هزینه- اثربخشی روان‌درمانی (شامل خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی) را در اختلالات و مشکلات روان‌پزشکی، به عنوان درمان اصلی یا درمان هم‌زمان، نشان داده‌اند، از جمله:

- **نتایج ۱۵۶ متاآنالیز در مورد اثربخشی روان‌درمانی نشان داده است که اندازه‌ی اثر (effect size) این درمان از بسیاری از مداخلات پزشکی دیگر که به خوبی شناخته شده‌اند، مانند جراحی بای‌پس عروق قلب، بالاتر است.**

Reference:

Lucas Torres, Stephen M. Saunders. Evaluation of psychotherapy. In Benjamin J. Sadock, Virginia A. Sadock, Virginia A. Sadock. 2009, Kaplan & Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry (pp.2957- 2964). Philadephia, PA: Lippincott Williams & Wilkins.

ن) شواهد علمی در خصوص کنترااندیکاسیون های دقیق خدمت (ذکر جزئیات مربوط به ضوابط پاراکلنیکی و بالینی و مبتنی بر شواهد**):**

هیچ کنتراندیکاسیونی ندارد.

س) مدت زمان ارائه هر واحد خدمت:

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

۱. زمان لازم برای انجام این خدمت، به طور متوسط، ۳۰ دقیقه است.

۲. طول مدت درمان و همین‌طور فاصله‌ی بین جلسات برای هر بیمار، بر اساس شرایط او، نوع اختلال و هم‌چنین نوع خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی به‌کاررفته، متفاوت است و توسط روان‌پزشک تعیین می‌شود.

ردیف	عنوان تخصص	میزان تحصیلات	مدت زمان مشارکت در فرایند ارائه خدمت	نوع مشارکت در قبل، حین و بعد از ارائه خدمت
۱	روان‌پزشک یا دستیار تخصصی روان‌پزشکی	دکتری تخصصی پزشکی و تخصص روان‌پزشکی یا دستیاری تخصصی روان‌پزشکی	۳۰ دقیقه	انجام‌دهنده

ع) مدت اقامت در بخش های مختلف بستری جهت ارائه هر بار خدمت مربوطه: (مبتنی بر شواهد)**:**

- مدت اقامت بیمار در بخش‌های بستری بر اساس شرایط هر بیمار به طور انفرادی برای او تعیین می‌گردد و مستقل از برنامه‌ی خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی او است.

ف) چه خدمات جایگزینی (آلترناتیو) برای خدمت مورد بررسی، در کشورمان وجود دارد:

این درمان‌ها برای اثرگذاری بر ابعاد خانوادگی مشکلات روابط بین‌فردی، و نیز در صورت وجود اختلال روان‌پزشکی در عضو یا اعضایی از خانواده، برای بهبود شرایط و روابط خانوادگی با هدف بهبود یا کاهش عود اختلالات روان‌پزشکی در اعضای مبتلا به کار می‌روند. بدیهی است که ممکن است عضو یا اعضایی از خانواده یا زوجین، در کنار این درمان نیازمند انواع درمان‌های زیست‌شناختی و دارویی، یا سایر شکل‌های روان‌درمانی انفرادی یا گروهی باشند که در کنار و هم‌راه با این خدمت ارایه، ثبت و گزارش خواهند شد. اما هیچ یک از درمان‌های دیگر جای‌گزین این نوع درمان‌ها نیستند.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

در نهایت، اولویت خدمت با توجه به سایر جایگزین ها، چگونه می باشد؟ (با ذکر مزایا و معایب مذکور از دیدگاه بیماران (End User) و دیدگاه حاکمیتی نظام سلامت):

هیچ یک از درمان‌های دیگر جای‌گزین این نوع درمان‌ها نیستند.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

روان‌درمانی فردی، با رویکردهایی مانند تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی ـ رفتاری، حمایتی و هیپنوتراپی، توسط روان‌پزشک، به ازای هر جلسه‌ی بیش از ۳۰ دقیقه (عمل مستقل)

به سفارش:

اداره استانداردسازی و تدوین راهنماهای بالینی

دفتر ارزیابی فن آوری، استانداردسازی و تعرفه سلامت

مرداد ماه۱۳۹۵

تالیف کنندگان به ترتیب حروف الفبا:

دکتر همایون امینی (روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران-عضو هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی رشته روان پزشکی)

دکتر سامان توکلی(روان پزشک-دبیر انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر احمد جلیلی (روان پزشک-رئیس انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر امیر شعبانی(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران- عضو هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی روان پزشکی)

دکتر عالیا شکیبا(روان پزشک-استادیار دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران)

دکتر مجید صادقی(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران –عضو هیئت مدیره انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر فربد فدایی(روان پزشک – دانشیار و مدیر گروه روان پزشکی دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی)

دکتر احمد علی نوربالا(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران- دبیر هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی روان پزشکی)

ناظران ستاد وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

دکتر علیرضا اولیایی منش، دکتر مجید داوری، دکتر آرمان زندی، دکتر آرمین شیروانی، مجید حسن قمی، دکتر عطیه صباغیان پی رو، دکتر مریم خیری، دکتر بیتا لشکری، مرتضی سلمان ماهینی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

الف) عنوان دقیق خدمت مورد بررسی (فارسی و لاتین):

روان‌درمانی فردی، با روی‌کردهایی مانند تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی- رفتاری، حمایتی و هیپنوتراپی، توسط روان‌پزشک، به ازای هر جلسه‌ی بیش از ۳۰ دقیقه (عمل مستقل)

*** در متن کتاب در نگارش کد ۹۰۰۰۵۰ و ۹۰۰۰۵۱ اشتباهی رخ داده است. کد ۹۰۰۰۵۰ روان‌درمانی ۳۰ دقیقه‌ای است و کد ۹۰۰۰۵۱ روان‌درمانی بیش از ۳۰ دقیقه.**

کتاب ارزش نسبی خدمات سلامت. ویراست ۱۳۹۴			
	کد ملی	شرح کد	ارزش نسبی
#	۹۰۰۰۵۱	روان‌درمانی فردی، با روی‌کردهایی مانند تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی- رفتاری، حمایتی و هیپنوتراپی، توسط روان‌پزشک، به ازای هر جلسه‌ی بیش از ۳۰ دقیقه (عمل مستقل)	۱۳

ب) تعریف و تشریح خدمت مورد بررسی :

۱. **روان‌درمانی روشی درمانی است که در آن افراد متخصص، با کاربرد نظریه‌ها و فنون روان‌درمانی، به درمان اختلالات و مشکلات روان‌پزشکی می‌پردازند.**

۲. **این خدمت می‌تواند در عرصه‌های بستری (بخش و بیمارستان عمومی یا روان‌پزشکی یا مراکز نگه‌داری و بازتوانی)، سرپایی یا جامعه‌نگر، در بخش دولتی، عمومی غیردولتی یا خصوصی انجام شود.**

۳. **میانگین زمان لازم برای انجام این خدمت ۴۵ دقیقه است.**

۴. **روان‌درمانی در برخی اختلالات و مشکلات، برحسب تشخیص و شدت اختلال یا مشکل بیمار، می‌تواند به عنوان درمان اصلی یا هم‌راه با درمان‌های زیست‌شناختی و دارویی به کار گرفته شود.**

- **پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند که در این اختلالات، کاربرد توأمان روان‌درمانی و درمان‌های دارویی یا سایر درمان‌های زیست‌شناختی، در مقایسه با کاربرد هر کدام از آن‌ها به تنهایی، بیش‌ترین اثربخشی را دارد.**

۵. **در برخی دیگر از مشکلات و اختلالات، روان‌درمانی روش اصلی درمان است. اما در این موارد هم ممکن است درمان‌های**

دیگر، مانند درمان‌های دارویی، به عنوان درمان کمکی یا علامتی در کنار روان‌درمانی کاربرد داشته باشند.

۶. در برخی از اختلالات روان‌پزشکی، درمان دارویی و سایر درمان‌های زیست‌شناختی درمان اصلی است. در این موارد، روان‌درمانی‌ها نمی‌توانند جای‌گزین درمان زیست‌شناختی یا دارویی باشند، اما ممکن است به عنوان درمان کمکی یا علامتی در کنار آن درمان‌ها کاربرد داشته باشند.

۷. روان‌درمانی برحسب بیمار، بیماری و شرایط خاص هر کدام ممکن است با استفاده از روی‌کردهای مختلف انجام شود.

۸. این خدمت شامل انواع روان‌درمانی‌های فردی با روی‌کردهای مختلف مانند، و نه محدود به، تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی- رفتاری، حمایتی، هیپنوتراپی و آموزش روانی (psychoeducation) به بیمار و یا والدین او است.

- آموزش روانی والدین با رعایت شرایط رازداری حرفه‌ای و متناسب با سن بیمار، و در بیماران واجد بصیرت مشروط به رضایت آگاهانه‌ی بیمار، و در بیماران فاقد بصیرت با رعایت سایر شرایط و ملاحظات حرفه‌ای انجام می‌شود.

ج) طراحی گام به گام فلوچارت ارائه خدمت:

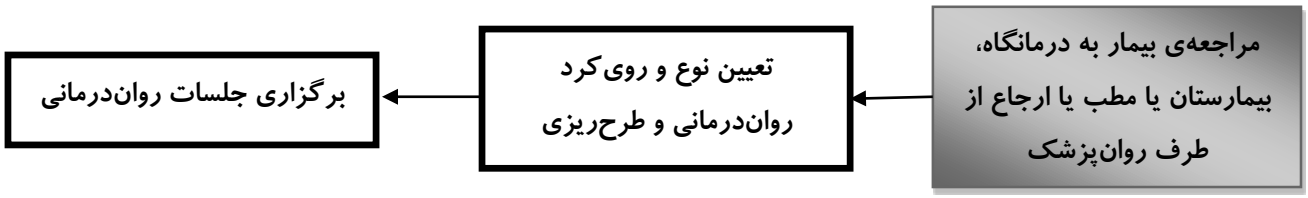

د) فرد/افراد صاحب صلاحیت جهت تجویز (Order) خدمت مربوطه و استاندارد تجویز:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مصوب مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):

۱. روان‌پزشک

۲. دستیار روان‌پزشکی (منحصراً در مراکز آموزشی دانشگاهی و با نظارت عضو هیأت علمی یا روان‌پزشک دیگر در آن مرکز)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

هـ) ویژگی های ارائه کننده اصلی صاحب صلاحیت جهت ارائه خدمت مربوطه:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):

*** بر اساس تایید معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و انجمن مربوطه دوره آموزشی معتبر تدوین، تصویب و قابل ارائه می باشد و ارائه دهنده خدمت(پزشک و پرستار) صرفا پس از گذراندن دوره مذکور اجازه ارائه خدمت مورد نظر را خواهند داشت.**

****ارائه خدمت صرفا توسط گروه های نامبرده قابل قبول است و در صورت ارائه توسط افرادی غیر از گروه های نامبرده تخطی از استاندارد خدمت محسوب می شود.**

1. **روان‌پزشک**
2. **دستیار روان‌پزشکی (منحصراً در مراکز آموزشی دانشگاهی و با نظارت عضو هیأت علمی یا روان‌پزشک دیگر در آن مرکز)**

و) عنوان و سطح تخصص های مورد نیاز (استاندارد) برای سایر اعضای تیم ارائه کننده خدمت:

ردیف	عنوان تخصص	تعداد موردنیاز به طور استاندارد به ازای ارائه هر خدمت	فرمول محاسباتی تعداد نیروی انسانی مورد نیاز	میزان تحصیلات مورد نیاز	سابقه کار و یا دوره آموزشی مصوب در صورت لزوم	نقش در فرایند ارائه خدمت
۱	—	—	—	—	—	—

ز) استانداردهای فضای فیزیکی و مکان ارائه خدمت: (در صورت نیاز به دو یا چند فضای مجزا با ذکر مبانی محاسباتی مربوط به جزئیات زیر فضاها بر حسب متر مربع و یا برحسب بیمار و یا تخت ذکر گردد):

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

۱. این خدمت می‌تواند در عرصه‌های بستری (بخش و بیمارستان عمومی یا روان‌پزشکی یا مراکز نگه‌داری و بازتوانی) یا سرپایی، در بخش دولتی، عمومی غیردولتی یا خصوصی انجام شود.

۲. انجام این خدمت در شرایط بستری و سرپایی، در فضای خصوصی و به طور انفرادی و بدون حضور افراد دیگر انجام می‌شود.

- در شرایط بستری و در حالتی که بیمار در خروج از تخت و رفتن به اتاق خصوصی برای مصاحبه مشکل دارد، این خدمت می‌تواند بر بستر بیمار ارایه شود.

۳. در شرایط ارایه‌ی خدمت در عرصه‌ی روان‌پزشکی جامعه‌نگر، و با لحاظ کردن استانداردهای ارایه‌ی خدمت در این شرایط، ممکن است بر حسب مورد، این خدمت در منزل، مدرسه، محل کار بیمار یا مکان‌های دیگر انجام شود.

ح) تجهیزات پزشکی سرمایه ای (و یا اقلام اداری) اداری و به ازای هر خدمت: (ذکر مبانی محاسباتی تجهیزات مورد نیاز بر حسب بیمار و یا تخت**):**

ردیف	عنوان تجهیزات	انواع مارک های واجد شرایط	شناسه فنی	کاربرد در فرایند ارائه خدمت	متوسط عمر مفید تجهیزات	تعداد خدمات قابل ارائه در واحد زمان	متوسط زمان کاربری به ازای هر خدمت	امکان استفاده همزمان جهت ارائه خدمات مشابه و یا سایر خدمات
۱								

ط) داروها، مواد و لوازم مصرفی پزشکی جهت ارائه هر خدمت:

ردیف	اقلام مصرفی مورد نیاز	میزان مصرف (تعداد یا نسبت)	مدل/ مارک های واجد شرایط (تولید داخل و خارج)
۱			

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان
کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

ی) عنوان خدمات درمانی و تشخیص طبی و تصویری جهت ارائه هر واحد خدمت: (به تفکیک قبل، بعد و حین ارائه خدمت مربوطه در قالب تائید شواهد جهت تجویز خدمت و یا پایش نتایج اقدامات **):**

ردیف	عنوان خدمت پاراکلنیکی	تخصص صاحب صلاحیت جهت تجویز	شناسه فنی خدمات	تعداد مورد نیاز	قبل، حین و یا بعد از ارائه خدمت (با ذکر بستری و یا سرپایی بودن)
۱	ـــــ	ـــــ	ـــــ	ـــــ	ـــــ

ک) ویزیت یا مشاوره های لازم جهت هر واحد خدمت: (سرپایی و بستری**):**

ردیف	نوع ویزیت/مشاوره تخصصی مورد نیاز	تعداد	سرپایی/ بستری
۱			

۱. ممکن است ضرورت داشته باشد که به طور هم‌زمان و در کنار روان‌درمانی فردی، نوع دیگری از خدمت یا درمان، مانند مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی روان‌پزشکی، گروه‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی، سکس‌تراپی و خانواده‌درمانی نیز برای بیمار انجام شود، بنابراین:

- در صورت نیاز به انجام دیگر خدمات ذکرشده در کتاب ارزش نسبی، مانند مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی روان‌پزشکی (کد ۹۰۰۰۴۵) یا گروه‌درمانی (کد ۹۰۰۰۹۶) یا خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی (کدهای ۹۰۰۰۹۱ و ۹۰۰۰۹۳)، می‌توان آن‌ها را، با رعایت استانداردها و شرایط و زمان هر کدام، در همان روز به طور جداگانه و در کنار این خدمت انجام داد و گزارش کرد.

۲. ممکن است انجام ویزیت‌های سرپایی یا بستری برای بیمارانی که برای آنان روان‌درمانی انجام می‌شود به صورت دوره‌ای ضرورت داشته باشد که فواصل این ویزیت‌ها با توجه به شرایط هر بیمار توسط روان‌پزشک تعیین می‌شود، بنابراین:

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

- در روز انجام این خدمت، می‌توان ویزیت سرپایی یا ویزیت روزانه‌ی بستری یا مشاوره‌ی روان‌پزشکی برای بیماران بستری (کد ۹۰۰۰۴۶) را، با رعایت استانداردها و شرایط و زمان هر کدام، به طور مستقل و در کنار این خدمت گزارش کرد.

ل) اندیکاسیون های دقیق جهت تجویز خدمت: (ذکر جزئیات مربوط به ضوابط پاراکلنیکی و بالینی مبتنی بر شواهد و نیز تعداد مواردی که ارائه این خدمت در یک بیمار، اندیکاسون دارد):

۱. پژوهش‌های فراوان اثربخشی روان‌درمانی را در انواع مشکلات و اختلالات روان‌پزشکی، به عنوان درمان اصلی، یا درمان همراه یا کمکی، نشان داده‌اند.

۲. روان‌درمانی‌ها در اختلالات و مشکلات روان‌پزشکی زیر کاربرد دارند:

- اختلالات رشدی عصبی.
- طیف اسکیزوفرنی و سایر اختلالات روان‌پریشانه.
- اختلال دوقطبی و اختلالات مرتبط.
- اختلالات افسردگی.
- اختلالات اضطرابی.
- اختلال وسواسی- جبری و اختلالات مرتبط.
- اختلالات مرتبط با تروما و عوامل استرس‌زا.
- اختلالات تجزیه‌ای.
- اختلال علایم جسمی و اختلالات مرتبط.
- اختلالات تغذیه و خوردن.
- اختلالات دفعی.
- اختلال خواب- بیداری.

- **کژکاری‌های جنسی و اختلالات عملکرد جنسی.**
- **نارضایتی جنسی**
- **اختلالات کنترل تکانه، رفتارهای ایذایی و سلوک.**
- **اختلالات اعتیادی و مرتبط با مواد.**
- **اختلالات عصب‌شناختی مرتبط با روان‌پزشکی.**
- **اختلالات شخصیت.**
- **اختلالات پارافیلیک.**
- **سایر اختلالات روان‌پزشکی و شرایطی که ممکن است کانون توجه بالینی قرار گیرند، مانند:**
  - **مشکلات ارتباطی.**
  - **مشکلات مرتبط با مسایل تربیتی خانواده.**
  - **سایر مشکلات مرتبط با گروه حمایتی اصلی.**
  - **سوءرفتار و غفلت.**
    - **کودک‌آزاری و غفلت از کودک.**
    - **بدرفتاری، غفلت و خشونت خانگی.**
    - **بدرفتاری بین‌فردی.**
    - **مشکلات تحصیلی و شغلی.**
    - **سایر مشکلات مرتبط با شرایط اجتماعی، تبهکاری و رفتارهای ضداجتماعی.**
- **بحران‌های بین‌فردی.**
- **بحران‌های فردی و اورژانس‌ها (مثل خودکشی یا آسیب زدن به خود یا دیگران).**
- **حوادث و بلایای طبیعی، جنگ و مانند آن.**

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

م) دامنه نتایج مورد انتظار، در صورت رعایت اندیکاسیون های مذکور: (ذکر دقیق جزئیات مربوط به علائم پاراکلنیکی و بالینی بیماران و مبتنی بر شواهد**):**

مطالعات مختلف اثربخشی و هزینه- اثربخشی روان‌درمانی را در اختلالات و مشکلات روان‌پزشکی، به عنوان درمان اصلی یا درمان هم‌زمان، نشان داده‌اند، از جمله:

- **نتایج ۱۵۶ متاآنالیز در مورد اثربخشی روان‌درمانی نشان داده است که اندازه‌ی اثر (effect size) این درمان از بسیاری از مداخلات پزشکی دیگر که به خوبی شناخته شده‌اند، مانند جراحی بای‌پس عروق قلب، بالاتر است.**

Reference:

Lucas Torres, Stephen M. Saunders. Evaluation of psychotherapy. In Benjamin J. Sadock, Virginia A. Sadock, Virginia A. Sadock. 2009, Kaplan & Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry (pp.2957- 2964). Philadephia, PA: Lippincott Williams & Wilkins.

ن) شواهد علمی در خصوص کنترااندیکاسیون های دقیق خدمت (ذکر جزئیات مربوط به ضوابط پاراکلنیکی و بالینی و مبتنی بر شواهد**):**

هیچ کنتراندیکاسیونی ندارد.

س) مدت زمان ارائه هر واحد خدمت:

۱. **زمان لازم برای انجام این خدمت، به طور متوسط، ۴۵ دقیقه است.**
۲. **طول مدت درمان و همین‌طور فاصله‌ی بین جلسات برای هر بیمار، بر اساس شرایط او، نوع اختلال و هم‌چنین نوع روان‌درمانی به‌کاررفته، متفاوت است و توسط روان‌پزشک تعیین می‌شود.**

ردیف	عنوان تخصص	میزان تحصیلات	مدت زمان مشارکت در فرایند ارائه خدمت	نوع مشارکت در قبل، حین و بعد از ارائه خدمت
۱	روان‌پزشک یا دستیار	دکتری تخصصی پزشکی و	بیش از ۳۰ دقیقه	انجام‌دهنده

	تخصصی روان‌پزشکی	تخصص روان‌پزشکی (دستیاری تخصصی روان‌پزشکی)		

ع) مدت اقامت در بخش های مختلف بستری جهت ارائه هر بار خدمت مربوطه: (مبتنی بر شواهد)**:**

مدت اقامت بیمار در بخش‌های بستری بر اساس شرایط هر بیمار به طور انفرادی برای او تعیین می‌شود و مستقل از برنامه‌ی روان‌درمانی او است.

ف) چه خدمات جایگزینی (آلترناتیو) برای خدمت مورد بررسی، در کشورمان وجود دارد:

- در برخی اختلالات و مشکلات، برحسب تشخیص و شدت اختلال یا مشکل بیمار، و بر اساس تشخیص روان‌پزشک و انتخاب بیمار، روان‌درمانی، یا درمان‌های زیست‌شناختی و دارویی می‌توانند به عنوان درمان اصلی به کار گرفته شود.
  - پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند که در این اختلالات، کاربرد توأمان روان‌درمانی با درمان‌های دارویی یا سایر درمان‌های زیست‌شناختی، در مقایسه با کاربرد هر کدام از آن‌ها به تنهایی، بیش‌ترین اثربخشی را دارد.
- در برخی دیگر از مشکلات و اختلالات روان‌درمانی روش اصلی درمان است. در این موارد درمان‌های دیگر، مانند درمان‌های دارویی، نمی‌تواند جای‌گزین روان‌درمانی شود، اما ممکن است به عنوان درمان کمکی یا علامتی در کنار روان‌درمانی کاربرد داشته باشند.
- در برخی از اختلالات روان‌پزشکی، درمان دارویی و سایر درمان‌های زیست‌شناختی درمان اصلی است. در این موارد، روان‌درمانی‌ها نمی‌توانند جای‌گزین درمان زیست‌شناختی یا دارویی باشند، اما ممکن است به عنوان درمان کمکی یا علامتی در کنار آن درمان‌ها کاربرد داشته باشند.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

در نهایت، اولویت خدمت با توجه به سایر جایگزین ها، چگونه می باشد؟ (با ذکر مزایا و معایب مذکور از دیدگاه بیماران (**End User**) و دیدگاه حاکمیتی نظام سلامت)**:**

پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند که در مواردی که روان‌درمانی و درمان‌های زیست‌شناختی می‌توانند به عنوان درمان اصلی آلترناتیو هم به کار روند، کاربرد توأمان روان‌درمانی و درمان‌های دارویی یا سایر درمان‌های زیست‌شناختی، در مقایسه با کاربرد هر کدام از آن‌ها به تنهایی، بیش‌ترین اثربخشی را دارد.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

روان‌درمانی فردی، با رویکردهایی مانند تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی ـ رفتاری، حمایتی و هیپنوتراپی، توسط روان‌پزشک، به ازای هر جلسه‌ی ۳۰ دقیقه‌ای* (عمل مستقل)

به سفارش:

اداره استانداردسازی و تدوین راهنماهای بالینی

دفتر ارزیابی فن آوری، استانداردسازی و تعرفه سلامت

مرداد ماه۱۳۹۵

تالیف کنندگان به ترتیب حروف الفبا:

دکتر همایون امینی (روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران-عضو هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی رشته روان پزشکی)

دکتر سامان توکلی(روان پزشک-دبیر انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر احمد جلیلی (روان پزشک-رئیس انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر امیر شعبانی(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران- عضو هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی روان پزشکی)

دکتر عالیا شکیبا(روان پزشک-استادیار دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران)

دکتر مجید صادقی(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران –عضو هیئت مدیره انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر فربد فدایی(روان پزشک – دانشیار و مدیر گروه روان پزشکی دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی)

دکتر احمد علی نوربالا(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران- دبیر هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی روان پزشکی)

ناظران ستاد وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

دکتر علیرضا اولیایی منش، دکتر مجید داوری، دکتر آرمان زندی، دکتر آرمین شیروانی، مجید حسن قمی، دکتر عطیه صباغیان پی رو، دکتر مریم خیری، دکتر بیتا لشکری، مرتضی سلمان ماهینی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

الف) عنوان دقیق خدمت مورد بررسی (فارسی و لاتین):

روان‌درمانی فردی، با روی‌کردهایی مانند تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی- رفتاری، حمایتی و هیپنوتراپی، توسط روان‌پزشک، به ازای هر جلسه‌ی ۳۰ دقیقه‌ای* (عمل مستقل)

*** در متن کتاب در نگارش کد ۹۰۰۰۵۰ و ۹۰۰۰۵۱ اشتباهی رخ داده است. کد ۹۰۰۰۵۰ روان‌درمانی ۳۰ دقیقه‌ای است و کد ۹۰۰۰۵۱ روان‌درمانی بیش از ۳۰ دقیقه.**

کتاب ارزش نسبی خدمات سلامت. ویراست ۱۳۹۴			
	کد ملی	شرح کد	ارزش نسبی
#	۹۰۰۰۵۰	روان‌درمانی فردی، با روی‌کردهایی مانند تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی- رفتاری، حمایتی و هیپنوتراپی، توسط روان‌پزشک، به ازای هر جلسه‌ی حداقل ۳۰ دقیقه‌ای (عمل مستقل)	۹

ب) تعریف و تشریح خدمت مورد بررسی :

1. **روان‌درمانی روشی درمانی است که در آن افراد متخصص، با کاربرد نظریه‌ها و فنون روان‌درمانی، به درمان اختلالات و مشکلات روان‌پزشکی می‌پردازند.**
2. **این خدمت می‌تواند در عرصه‌های بستری (بخش و بیمارستان عمومی یا روان‌پزشکی یا مراکز نگه‌داری و بازتوانی)، سرپایی یا جامعه‌نگر، در بخش دولتی، عمومی غیردولتی یا خصوصی انجام شود.**
3. **میانگین زمان لازم برای انجام این خدمت ۳۰ دقیقه است.**
4. **در برخی اختلالات و مشکلات، برحسب تشخیص و شدت اختلال یا مشکل بیمار، و بر اساس تشخیص روان‌پزشک و انتخاب بیمار، روان‌درمانی یا درمان‌های زیست‌شناختی و دارویی می‌توانند به عنوان درمان اصلی به کار گرفته شوند.**
   - **پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند که در این اختلالات، کاربرد توأمان روان‌درمانی و درمان‌های دارویی یا سایر**

درمان‌های زیست‌شناختی، در مقایسه با کاربرد هر کدام از آن‌ها به تنهایی، بیش‌ترین اثربخشی را دارد.

۵. در برخی دیگر از مشکلات و اختلالات، روان‌درمانی روش اصلی درمان است. در این موارد درمان‌های دیگر، مانند درمان‌های دارویی، نمی‌تواند جای‌گزین روان‌درمانی شود اما ممکن است به عنوان درمان کمکی یا علامتی در کنار روان‌درمانی کاربرد داشته باشند.

۶. در برخی از اختلالات روان‌پزشکی، درمان دارویی و سایر درمان‌های زیست‌شناختی درمان اصلی است. در این موارد، روان‌درمانی‌ها نمی‌توانند جای‌گزین درمان زیست‌شناختی یا دارویی باشند، اما ممکن است به عنوان درمان کمکی یا علامتی در کنار آن درمان‌ها کاربرد داشته باشند.

۷. روان‌درمانی برحسب بیمار، بیماری و شرایط خاص هر کدام ممکن است با استفاده از روی‌کردهای مختلف انجام شود.

۸. این خدمت شامل انواع روان‌درمانی‌های فردی با روی‌کردهای مختلف مانند، و نه محدود به، تحلیلی، شناختی، رفتاری، شناختی- رفتاری، حمایتی، هیپنوتراپی و آموزش روانی (psychoeducation) به بیمار و یا والدین او است.

- آموزش روانی والدین، با رعایت اصل رازداری حرفه‌ای و متناسب با شرایط و سن بیمار انجام می‌شود. انجام آموزش روانی والدین، در بیماران صاحب صلاحیت برای رضایت آگاهانه (با توجه به سن، نوع اختلال و بصیرت فرد به آن) مشروط به رضایت آگاهانه‌ی بیمار، و در بیماران فاقد صلاحیت برای رضایت آگاهانه (با توجه به سن، نوع اختلال و بصیرت فرد به آن) با رعایت سایر شرایط و ملاحظات اخلاق حرفه‌ای انجام می‌شود.

ج) طراحی گام به گام فلوچارت ارائه خدمت:

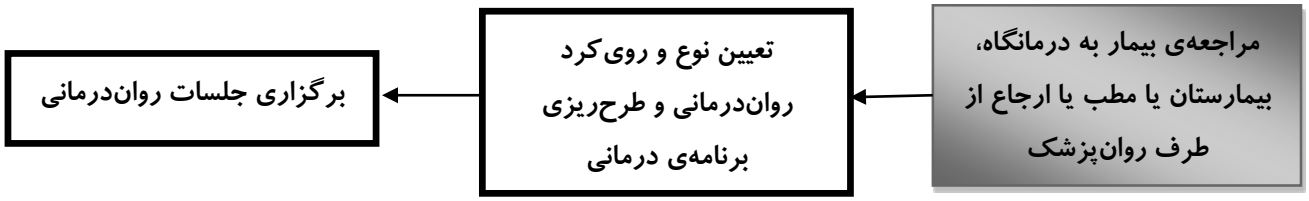

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان
کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

د) فرد/افراد صاحب صلاحیت جهت تجویز (Order) خدمت مربوطه و استاندارد تجویز:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مصوب مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):

۱. روان‌پزشک
۲. دستیار روان‌پزشکی (منحصراً در مراکز آموزشی دانشگاهی و با نظارت عضو هیأت علمی یا روان‌پزشک دیگر در آن مرکز)

هـ) ویژگی های ارائه کننده اصلی صاحب صلاحیت جهت ارائه خدمت مربوطه:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):

*** بر اساس تایید معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و انجمن مربوطه دوره آموزشی معتبر تدوین، تصویب و قابل ارائه می باشد و ارائه دهنده خدمت(پزشک و پرستار) صرفا پس از گذراندن دوره مذکور اجازه ارائه خدمت مورد نظر را خواهند داشت.**

****ارائه خدمت صرفا توسط گروه های نامبرده قابل قبول است و در صورت ارائه توسط افرادی غیر از گروه های نامبرده تخطی از استاندارد خدمت محسوب می شود.**

۱. روان‌پزشک
۲. دستیار روان‌پزشکی (منحصراً در مراکز آموزشی دانشگاهی و با نظارت عضو هیأت علمی یا روان‌پزشک دیگر در آن مرکز)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

و) عنوان و سطح تخصص های مورد نیاز (استاندارد) برای سایر اعضای تیم ارائه کننده خدمت:

ردیف	عنوان تخصص	تعداد موردنیاز به طور استاندارد به ازای ارائه هر خدمت	فرمول محاسباتی تعداد نیروی انسانی مورد نیاز	میزان تحصیلات مورد نیاز	سابقه کار و یا دوره آموزشی مصوب در صورت لزوم	نقش در فرایند ارائه خدمت
۱	—	—	—	—	—	—

ز) استانداردهای فضای فیزیکی و مکان ارائه خدمت: (در صورت نیاز به دو یا چند فضای مجزا با ذکر مبانی محاسباتی مربوط به جزئیات زیر فضاها بر حسب متر مربع و یا برحسب بیمار و یا تخت ذکر گردد):

۱. این خدمت می‌تواند در عرصه‌های بستری (بخش و بیمارستان عمومی یا روان‌پزشکی یا مراکز نگه‌داری و بازتوانی) یا سرپایی، در بخش دولتی، عمومی غیردولتی یا خصوصی انجام شود.

۲. انجام این خدمت در شرایط بستری و سرپایی، در فضای خصوصی و به طور انفرادی و بدون حضور افراد دیگر انجام می‌شود.

- در شرایط بستری و در حالتی که بیمار در خروج از تخت و رفتن به اتاق خصوصی برای مصاحبه مشکل داشته باشد، این خدمت می‌تواند بر بستر بیمار ارایه شود.

۳. در شرایط ارایه‌ی خدمت در عرصه‌ی روان‌پزشکی جامعه‌نگر، و با لحاظ کردن استانداردهای حرفه‌ای ارایه‌ی خدمت در این شرایط، ممکن است بر حسب مورد، این خدمت در منزل بیمار، مدرسه، محل کار بیمار یا مکان‌های دیگر انجام شود.

ح) تجهیزات پزشکی سرمایه ای (و یا اقلام اداری) اداری و به ازای هر خدمت: (ذکر مبانی محاسباتی تجهیزات مورد نیاز بر حسب بیمار و یا تخت**):**

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

ردیف	عنوان تجهیزات	انواع مارک های واجد شرایط	شناسه فنی	کاربرد در فرایند ارائه خدمت	متوسط عمر مفید تجهیزات	تعداد خدمات قابل ارائه در واحد زمان	متوسط زمان کاربری به ازای هر خدمت	امکان استفاده همزمان جهت ارائه خدمات مشابه و یا سایر خدمات
۱								

ط) داروها، مواد و لوازم مصرفی پزشکی جهت ارائه هر خدمت:

ردیف	اقلام مصرفی مورد نیاز	میزان مصرف (تعداد یا نسبت)	مدل/ مارک های واجد شرایط (تولید داخل و خارج)
۱			

ی) عنوان خدمات درمانی و تشخیص طبی و تصویری جهت ارائه هر واحد خدمت: (به تفکیک قبل، بعد و حین ارائه خدمت مربوطه در قالب تائید شواهد جهت تجویز خدمت و یا پایش نتایج اقدامات **):**

ردیف	عنوان خدمت پاراکلنیکی	تخصص صاحب صلاحیت جهت تجویز	شناسه فنی خدمات	تعداد مورد نیاز	قبل، حین و یا بعد از ارائه خدمت (با ذکر بستری و یا سرپایی بودن)
۱	ـــــ	ـــــ	ـــــ	ـــــ	ـــــ

ک) ویزیت یا مشاوره های لازم جهت هر واحد خدمت: (سرپایی و بستری**):**

ردیف	نوع ویزیت/مشاوره تخصصی مورد نیاز	تعداد	سرپایی/ بستری
۱			

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

۱. ممکن است ضرورت داشته باشد که به طور هم‌زمان و در کنار روان‌درمانی فردی، نوع دیگری از خدمت یا درمان، مانند مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی روان‌پزشکی، گروه‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی، سکس‌تراپی و خانواده‌درمانی نیز برای بیمار انجام شود، بنابراین:

- در صورت نیاز به انجام دیگر خدمات ذکرشده در کتاب ارزش نسبی، مانند مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی روان‌پزشکی (کد ۹۰۰۰۴۵) یا گروه‌درمانی (کد ۹۰۰۰۹۶) یا خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی (کدهای ۹۰۰۰۹۱ و ۹۰۰۰۹۳)، می‌توان آن‌ها را در همان روز، با رعایت استانداردها و شرایط و زمان هر کدام، به طور جداگانه و در کنار این خدمت انجام داد و گزارش کرد.

۲. ممکن است انجام ویزیت‌های سرپایی یا بستری برای بیمارانی که برای آنان روان‌درمانی انجام می‌شود به صورت دوره‌ای ضرورت داشته باشد که فواصل این ویزیت‌ها با توجه به شرایط هر بیمار توسط روان‌پزشک تعیین می‌شود، بنابراین:

- در روز انجام این خدمت، می‌توان ویزیت سرپایی یا ویزیت روزانه‌ی بستری یا مشاوره‌ی روان‌پزشکی برای بیماران بستری (کد ۹۰۰۰۴۶) را، با رعایت استانداردها و شرایط و زمان هر کدام، به طور مستقل و در کنار این خدمت گزارش کرد.

ل) اندیکاسیون های دقیق جهت تجویز خدمت: (ذکر جزئیات مربوط به ضوابط پاراکلنیکی و بالینی مبتنی بر شواهد و نیز تعداد مواردی که ارائه این خدمت در یک بیمار، اندیکاسون دارد**):**

۱. پژوهش‌های فراوان اثربخشی روان‌درمانی را در انواع مشکلات و اختلالات روان‌پزشکی، به عنوان درمان اصلی، یا درمان هم‌راه یا کمکی، نشان داده‌اند.

۲. روان‌درمانی‌ها در اختلالات و مشکلات روان‌پزشکی زیر کاربرد دارند:

- اختلالات رشدی عصبی.
- طیف اسکیزوفرنی و سایر اختلالات روان‌پریشانه.

- **اختلال دوقطبی و اختلالات مرتبط.**
- **اختلالات افسردگی.**
- **اختلالات اضطرابی.**
- **اختلال وسواسی- جبری و اختلالات مرتبط.**
- **اختلالات مرتبط با تروما و عوامل استرس‌زا.**
- **اختلالات تجزیه‌ای.**
- **اختلال علایم جسمی و اختلالات مرتبط.**
- **اختلالات تغذیه و خوردن.**
- **اختلالات دفعی.**
- **اختلال خواب- بیداری.**
- **کژکاری‌های جنسی و اختلالات عملکرد جنسی.**
- **نارضایتی جنسی**
- **اختلالات کنترل تکانه، رفتارهای ایذایی و سلوک.**
- **اختلالات اعتیادی و مرتبط با مواد.**
- **اختلالات عصب‌شناختی مرتبط با روان‌پزشکی.**
- **اختلالات شخصیت.**
- **اختلالات پارافیلیک.**
- **سایر اختلالات روان‌پزشکی و شرایطی که ممکن است کانون توجه بالینی قرار گیرند، مانند:**
  - **مشکلات ارتباطی.**
  - **مشکلات مرتبط با مسایل تربیتی خانواده.**

- سایر مشکلات مرتبط با گروه حمایتی اصلی.
- سوءرفتار و غفلت.
  - کودک‌آزاری و غفلت از کودک.
  - بدرفتاری، غفلت و خشونت خانگی.
  - بدرفتاری بین‌فردی.
  - مشکلات تحصیلی و شغلی.
  - سایر مشکلات مرتبط با شرایط اجتماعی، تبهکاری و رفتارهای ضداجتماعی.
- بحران‌های بین‌فردی.
- بحران‌های فردی و اورژانس‌ها (مثل خودکشی یا آسیب زدن به خود یا دیگران).
- حوادث و بلایای طبیعی، جنگ و مانند آن.

م) دامنه نتایج مورد انتظار، در صورت رعایت اندیکاسیون های مذکور: (ذکر دقیق جزئیات مربوط به علائم پاراکلنیکی و بالینی بیماران و مبتنی بر شواهد**):**

مطالعات مختلف اثربخشی و هزینه- اثربخشی روان‌درمانی را در اختلالات و مشکلات روان‌پزشکی، به عنوان درمان اصلی یا درمان هم‌زمان، نشان داده‌اند، از جمله:

- نتایج ۱۵۶ متاآنالیز در مورد اثربخشی روان‌درمانی نشان داده است که اندازه‌ی اثر (**effect size**) این درمان از بسیاری از مداخلات پزشکی دیگر که به خوبی شناخته شده‌اند، مانند جراحی بای‌پس عروق قلب، بالاتر است.

Reference:
Lucas Torres, Stephen M. Saunders. Evaluation of psychotherapy. In Benjamin J. Sadock, Virginia A. Sadock, Virginia A. Sadock. 2009, Kaplan & Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry (pp.2957- 2964). Philadephia, PA: Lippincott Williams & Wilkins.

ن) شواهد علمی در خصوص کنترااندیکاسیون های دقیق خدمت (ذکر جزئیات مربوط به ضوابط پاراکلنیکی و بالینی و مبتنی بر شواهد**):**

هیچ کنتراندیکاسیونی ندارد.

س) مدت زمان ارائه هر واحد خدمت:

۱. زمان لازم برای انجام این خدمت، به طور متوسط، ۳۰ دقیقه است. **۲. طول مدت درمان و همین‌طور فاصله‌ی بین جلسات برای هر بیمار، بر اساس شرایط او، نوع اختلال و هم‌چنین نوع روان‌درمانی به‌کاررفته، متفاوت است و توسط روان‌پزشک تعیین می‌شود.**

ردیف	عنوان تخصص	میزان تحصیلات	مدت زمان مشارکت در فرایند ارائه خدمت	نوع مشارکت در قبل، حین و بعد از ارائه خدمت
۱	**روان‌پزشک یا دستیار تخصصی روان‌پزشکی**	**دکتری تخصصی پزشکی و تخصص روان‌پزشکی (یا دستیار تخصصی)**	**۳۰ دقیقه**	**انجام‌دهنده**

ع) مدت اقامت در بخش های مختلف بستری جهت ارائه هر بار خدمت مربوطه: (مبتنی بر شواهد)**:**

مدت اقامت بیمار در بخش‌های بستری بر اساس شرایط هر بیمار به طور انفرادی برای او تعیین می‌شود و مستقل از برنامه‌ی روان‌درمانی او است.

ف) چه خدمات جایگزینی (آلترناتیو) برای خدمت مورد بررسی، در کشورمان وجود دارد:

۱. در برخی اختلالات و مشکلات، برحسب تشخیص و شدت اختلال یا مشکل بیمار، و بر اساس تشخیص روان‌پزشک و انتخاب بیمار، روان‌درمانی، یا درمان‌های زیست‌شناختی و دارویی می‌توانند به عنوان درمان اصلی به کار گرفته شود. • **پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند که در این اختلالات، کاربرد توأمان روان‌درمانی با درمان‌های دارویی یا سایر**

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

درمان‌های زیست‌شناختی، در مقایسه با کاربرد هر کدام از آن‌ها به تنهایی، بیش‌ترین اثربخشی را دارد.

۲. در برخی دیگر از مشکلات و اختلالات روان‌درمانی روش اصلی درمان است. در این موارد درمان‌های دیگر، مانند درمان‌های دارویی، نمی‌تواند جای‌گزین روان‌درمانی شود، اما ممکن است به عنوان درمان کمکی یا علامتی در کنار روان‌درمانی کاربرد داشته باشند.

۹. در برخی از اختلالات روان‌پزشکی، درمان دارویی و سایر درمان‌های زیست‌شناختی درمان اصلی است. در این موارد، روان‌درمانی‌ها نمی‌توانند جای‌گزین درمان زیست‌شناختی یا دارویی باشند، اما ممکن است به عنوان درمان کمکی یا علامتی در کنار آن درمان‌ها کاربرد داشته باشند.

در نهایت، اولویت خدمت با توجه به سایر جایگزین ها، چگونه می باشد؟ (با ذکر مزایا و معایب مذکور از دیدگاه بیماران (**End User**) و دیدگاه حاکمیتی نظام سلامت)**:**

پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند که در مواردی که روان‌درمانی و درمان‌های زیست‌شناختی می‌توانند به عنوان درمان اصلی آلترناتیو هم به کار روند، کاربرد توأمان روان‌درمانی و درمان‌های دارویی یا سایر درمان‌های زیست‌شناختی، در مقایسه با کاربرد هر کدام از آن‌ها به تنهایی، بیش‌ترین اثربخشی را دارد.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

مشاوره‌ی روان‌پزشکی برای بیماران بستری

به سفارش:

اداره استانداردسازی و تدوین راهنماهای بالینی

دفتر ارزیابی فن آوری، استانداردسازی و تعرفه سلامت

مرداد ماه۱۳۹۵

تالیف کنندگان به ترتیب حروف الفبا:

دکتر همایون امینی (روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران-عضو هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی رشته روان پزشکی)

دکتر سامان توکلی(روان پزشک-دبیر انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر احمد جلیلی (روان پزشک-رئیس انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر امیر شعبانی(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران- عضو هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی روان پزشکی)

دکتر عالیا شکیبا(روان پزشک-استادیار دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران)

دکتر مجید صادقی(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران –عضو هیئت مدیره انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر فربد فدایی(روان پزشک – دانشیار و مدیر گروه روان پزشکی دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی)

دکتر احمد علی نوربالا(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران- دبیر هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی روان پزشکی)

ناظران ستاد وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

دکتر علیرضا اولیایی منش، دکتر مجید داوری، دکتر آرمان زندی، دکتر آرمین شیروانی، مجید حسن قمی، دکتر عطیه صباغیان پی رو، دکتر مریم خیری، دکتر بیتا لشکری، مرتضی سلمان ماهینی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

الف) عنوان دقیق خدمت مورد بررسی (فارسی و لاتین):

مشاوره‌ی روان‌پزشکی برای بیماران بستری

کتاب ارزش نسبی خدمات سلامت. ویراست ۱۳۹۴			
	کد ملی	شرح کد	ارزش نسبی
#	۹۰۰۰۴۶	مشاوره‌ی روان‌پزشکی برای بیماران بستری، شامل مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی، اقدامات حفاظتی و مداخله در بحران و انتقال بیمار به بخش، درصورت لزوم	۹

ب) تعریف و تشریح خدمت مورد بررسی :

۱. **مشاوره‌ی روان‌پزشکی برای بیماران بستری در بخش‌های روان‌پزشکی، عمومی، ویژه یا اورژانس بیمارستان‌ها، بر اساس درخواست پزشک معالج برای ارزیابی وضعیت روانی آنان و مداخلات لازم، توسط روان‌پزشک، انجام می‌شود.**

۲. **در صورتی که روان‌پزشک معالج در بخش روان‌پزشکی به دلیلی نیاز به مشاوره با روان‌پزشک دیگر داشته باشد، می‌تواند برای بیمار درخواست مشاوره کند.**

۳. **مشاوره‌ی روان‌پزشکی مبتنی است بر مصاحبه‌ی تخصصی و حرفه‌ای با بیمار توسط روان‌پزشک که با رعایت ملاحظات و دقایق علمی مرتبط با آن انجام شده و مرور نظام‌مند اجزای مختلف روانی و ذهنی بیمار را دربر می‌گیرد، و شامل اخذ شرح حال از خود بیمار و بررسی حوزه‌ها و کارکردهای مختلف روانی و ذهنی بیمار است.**

۴. **این خدمت شامل اجزای زیر است:**

- **حضور در بخش بستری و صحبت با مسؤول پرستاری بخش و کسب موافقت برای رفتن بر بالین بیمار**
- **درخواست پرونده‌ی بیمار موردمشاوره و مطالعه‌ی کامل پرونده‌ی بیمار**
- **صحبت با پزشک معالج بیمار یا دستیار یا حداقل پرستار بیمار**
- **مشاهده‌ی کاردکس دارویی بیمار به منظور مشاهده‌ی داروهای تجویزی و احتمال تداخل‌های دارویی**

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

- **اخذ شرح حال:**
  - **بیماری فعلی جسمی**
  - **مشکل روان‌پزشکی فعلی**
  - **پیشینه‌ی روان‌پزشکی**
  - **پیشینه‌ی بیماری‌های جسمی**
  - **پیشینه‌ی خانوادگی بیماری**
  - **ارزیابی شخصیتی**
- **معاینه‌ی وضعیت روانی (mental status examination):**
  - **ارزیابی ظاهر و رفتار**
  - **ارزیابی خلق و عاطفه**
  - **ارزیابی فرم و محتوای تفکر**
  - **ارزیابی ادراک**
  - **ارزیابی هشیاری و جهت‌یابی**
  - **ارزیابی حافظه**
  - **ارزیابی توجه و تمرکز**
  - **ارزیابی قضاوت**
  - **ارزیابی بصیرت**
- **پیش‌نهاد برنامه‌ی درمانی**
  - **درمان (دارویی، روان‌درمانی و ...) در بخش فعلی**
  - **توصیه و آموزش لازم احتمالی به پزشک معالج و کارکنان بخش**

- نوشتن پاسخ مشاوره شامل علت درخواست مشاوره، تشخیص جسمی، نکات بارز در سلبقه‌ی شخصی و خانوادگی بیمار، نکات عمده در معایته‌ی وضعیت روانی، ذکر تشخیص روان‌پزشکی و اقدام‌های پیش‌نهادیِ دارویی و روان‌درمانی، و نیز پی‌گیری‌های بعدی
- انتقال به بخش روان‌پزشکی و انجام مداخلات تشخیصی و درمانی روان‌پزشکی لازم، درصورت صلاح‌دید روان‌پزشک مشاور و موافقت پزشک معالج فعلی.

ج) طراحی گام به گام فلوچارت ارائه خدمت:

در مواردی که بنا به تشخیص پزشک معالج نیاز به انجام مشاوره‌های پی‌گیری بعدی باشد، مراحل فوق مجدداً انجام شده و با رعایت استانداردهای این خدمت، با همین کد گزارش و ثبت می‌شود.

د) فرد/افراد صاحب صلاحیت جهت تجویز (Order) خدمت مربوطه و استاندارد تجویز:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مصوب مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):

۱. روان‌پزشک
۲. دستیار روان‌پزشکی (منحصراً در مراکز آموزشی دانشگاهی و با نظارت عضو هیأت علمی یا روان‌پزشک دیگر در آن مرکز)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

هـ) ویژگی های ارائه کننده اصلی صاحب صلاحیت جهت ارائه خدمت مربوطه:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):

*** بر اساس تایید معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و انجمن مربوطه دوره آموزشی معتبر تدوین، تصویب و قابل ارائه می باشد و ارائه دهنده خدمت(پزشک و پرستار) صرفا پس از گذراندن دوره مذکور اجازه ارائه خدمت مورد نظر را خواهند داشت.**

****ارائه خدمت صرفا توسط گروه های نامبرده قابل قبول است و در صورت ارائه توسط افرادی غیر از گروه های نامبرده تخطی از استاندارد خدمت محسوب می شود.**

1. **روان‌پزشک**
2. **دستیار روان‌پزشکی (منحصراً در مراکز آموزشی دانشگاهی و با نظارت عضو هیأت علمی یا روان‌پزشک دیگر در آن مرکز)**

و) عنوان و سطح تخصص های مورد نیاز (استاندارد) برای سایر اعضای تیم ارائه کننده خدمت:

ردیف	عنوان تخصص	تعداد موردنیاز به طور استاندارد به ازای ارائه هر خدمت	فرمول محاسباتی تعداد نیروی انسانی مورد نیاز	میزان تحصیلات مورد نیاز	سابقه کار و یا دوره آموزشی مصوب در صورت لزوم	نقش در فرایند ارائه خدمت
۱	—	—	—	—	—	—

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

ز) استانداردهای فضای فیزیکی و مکان ارائه خدمت: (در صورت نیاز به دو یا چند فضای مجزا با ذکر مبانی محاسباتی مربوط به جزئیات زیر فضاها بر حسب متر مربع و یا برحسب بیمار و یا تخت ذکر گردد):

۱. این خدمت می‌تواند در عرصه‌های بستری (بخش عمومی، ویژه یا اورژانس) انجام شود.

۲. انجام این خدمت در شرایط بستری، حتی‌المقدور در فضای خصوصی و به طور انفرادی و بدون حضور افراد دیگر انجام می‌شود.

- در موارد لزوم و برای کسب اطلاعات تکمیلی، با تشخیص پزشک ارایه‌دهنده‌ی خدمت و با لحاظ کردن شرایط حرفه‌ای مرتبط، درتمام یا بخشی از جلسه ممکن است افرادی از خانواده، بستگان یا همراهان بیمار نیز حضور داشته باشند.
- در موارد لزوم که ممکن است بیمار رفتار تکانشی داشته باشد یا به دلایل دیگری لازم باشد، با تشخیص پزشک ارایه‌دهنده‌ی خدمت و با لحاظ کردن شرایط حرفه‌ای دیگر، برای حفظ امنیت و شرایط مناسب جلسه، ممکن است افرادی دیگر و ترجیحاً از پرسنل حراست یا پرستاری بیمارستان یا درمانگاه، در جلسه حضور داشته باشند.
- در حالتی که بیمار در خروج از تخت و رفتن به اتاق خصوصی برای مصاحبه مشکل داشته باشد، این خدمت می‌تواند بر بستر بیمار ارایه شود.

ح) تجهیزات پزشکی سرمایه ای (و یا اقلام اداری) اداری و به ازای هر خدمت: (ذکر مبانی محاسباتی تجهیزات مورد نیاز بر حسب بیمار و یا تخت):

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

ردیف	عنوان تجهیزات	انواع مارک های واجد شرایط	شناسه فنی	کاربرد در فرایند ارائه خدمت	متوسط عمر مفید تجهیزات	تعداد خدمات قابل ارائه در واحد زمان	متوسط زمان کاربری به ازای هر خدمت	امکان استفاده همزمان جهت ارائه خدمات مشابه و یا سایر خدمات
۱								

ط) داروها، مواد و لوازم مصرفی پزشکی جهت ارائه هر خدمت:

ردیف	اقلام مصرفی مورد نیاز	میزان مصرف (تعداد یا نسبت)	مدل/ مارک های واجد شرایط (تولید داخل و خارج)
۱			

ی) عنوان خدمات درمانی و تشخیص طبی و تصویری جهت ارائه هر واحد خدمت: (به تفکیک قبل، بعد و حین ارائه خدمت مربوطه در قالب تائید شواهد جهت تجویز خدمت و یا پایش نتایج اقدامات **):**

ردیف	عنوان خدمت پاراکلنیکی	تخصص صاحب صلاحیت جهت تجویز	شناسه فنی خدمات	تعداد مورد نیاز	قبل، حین و یا بعد از ارائه خدمت (با ذکر بستری و یا سرپایی بودن)
۱					

ک) ویزیت یا مشاوره های لازم جهت هر واحد خدمت: (سرپایی و بستری**):**

ردیف	نوع ویزیت/مشاوره تخصصی مورد نیاز	تعداد	سرپایی/ بستری
۱			

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

- **در صورت نیاز به انتقال و بستری بیمار در بخش روان‌پزشکی و نیاز به مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی روان‌پزشکیِ بدو بستری توسط روان‌پزشک یا دستیار روان‌پزشکی دیگر، می‌توان مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی روان‌پزشکی (کد ۹۰۰۰۴۵) را با رعایت زمان و شرایط آن خدمت، به طور جداگانه در همان روز انجام و گزارش کرد.**
- **در صورت نیاز به انجام دیگر خدمات ذکرشده در کتاب ارزش نسبی، مانند روان‌درمانی فردی (کدهای ۹۰۰۰۵۰ و ۹۰۰۰۵۱)، یا خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی (کدهای ۹۰۰۰۹۱ و ۹۰۰۰۹۳)، یا گروه‌درمانی (کد ۹۰۰۰۹۶)، این خدمات را می‌توان در همان روز به طور جداگانه و در کنار این خدمت انجام داد و گزارش کرد.**

ل) اندیکاسیون های دقیق جهت تجویز خدمت: (ذکر جزئیات مربوط به ضوابط پاراکلنیکی و بالینی مبتنی بر شواهد و نیز تعداد مواردی که ارائه این خدمت در یک بیمار، اندیکاسون دارد):

اندیکاسیون این خدمت هر موردی است که پزشک معالج بیمار برای ارزیابی وضعیت روانی بیمار درخواست مشاوره کند و از جمله می‌تواند شامل، و نه محدود به، موارد زیر باشد:

- **هرنوع علامت یا نشانه‌ی روان‌پزشکی یا رفتاری در بیمار بستری در بخش.**
- **بیمارانی که سابقه‌ای از اختلالات روان‌پزشکی دارند و در حال حاضر برای مشکلات جسمی در بخش‌های دیگر بستری و تحت درمان هستند.**
- **کمک به ارزیابی ظرفیت و توانایی بیماران برای پذیرش و رضایت آگاهانه‌ی درمان.**
- **بیمارانی که نشانه‌های جسمی بدون علت عضوی مشخص یا غیرقابل توجیه با علت‌های عضوی دارند.**
- **بیمارانی که به دنبال و به دلیل بیماری و بستری دچار تنش شده‌اند.**
- **تمام بیمارانی که اقدام به خودکشی یا آسیب به خود یا دیگران کرده‌اند.**
- **کمک در تشخیص، درمان و ارزیابی عملکرد و ظرفیت بیماران مبتلا به دمانس (زوال عقل).**
- **بیمارانی که علایم بارز پرخاشگری، بی‌قراری و مشکل خواب یا اختلال جهت‌یابی دارند.**

- **بیمارانی که درد آن‌ها شدید و غیرقابل‌تحمل بوده و با درمان‌های رایج کنترل نشده است.**
- **بیمارانی که مشکل قانونی یا مسایل مرتبط با اخلاق پزشکی در مورد آنان مطرح است.**
- **بیمارانی که مشکوک به تمارض یا اختلال ساختگی باشند.**
- **بیمارانی که احتمال کودک‌آزاری یا سالمندآزاری در مورد آنان مطرح باشد.**
- **بیماران دچار دلیریوم.**
- **بیمارانی که برای درمان خود هم‌راهی ندارند یا در برابر پذیرش درمان مقاومت می‌کنند.**

م) دامنه نتایج مورد انتظار، در صورت رعایت اندیکاسیون های مذکور: (ذکر دقیق جزئیات مربوط به علائم پاراکلنیکی و بالینی بیماران و مبتنی بر شواهد**):**

ن) شواهد علمی در خصوص کنتراندیکاسیون های دقیق خدمت (ذکر جزئیات مربوط به ضوابط پاراکلنیکی و بالینی و مبتنی بر شواهد**):**

هیچ کنتراندیکاسیونی ندارد.

س) مدت زمان ارائه هر واحد خدمت:

زمان لازم برای انجام این خدمت، بسته به شرایط بیمار و مداخلات لازم ،در هر مورد متفاوت است.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

ردیف	عنوان تخصص	میزان تحصیلات	مدت زمان مشارکت در فرایند ارائه خدمت	نوع مشارکت در قبل، حین و بعد از ارائه خدمت
۱	روان‌پزشک یا دستیار تخصصی روان‌پزشکی	دکتری تخصصی پزشکی و تخصص روان‌پزشکی (یا دستیار تخصصی)	--	انجام‌دهنده

ع) مدت اقامت در بخش های مختلف بستری جهت ارائه هر بار خدمت مربوطه: (مبتنی بر شواهد**):**

مدت اقامت بیمار در بخش‌های بستری بر اساس شرایط بیماری اولیه و توسط پزشک معالج وی تعیین می‌شود.

ف) چه خدمات جایگزینی (آلترناتیو) برای خدمت مورد بررسی، در کشورمان وجود دارد:

هیچ جای‌گزینی برای مشاوره‌ی روان‌پزشکی برای بیمار بستری، در موا رد لزوم، وجود ندارد.

در نهایت، اولویت خدمت با توجه به سایر جایگزین ها، چگونه می باشد؟ (با ذکر مزایا و معایب مذکور از دیدگاه بیماران (**End User**) و دیدگاه حاکمیتی نظام سلامت**):**

هیچ جای‌گزینی برای مشاوره‌ی روان‌پزشکی برای بیمار بستری، در موارد لزوم، وجود ندارد.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی روان‌پزشکی به ازای هر جلسه (عمل مستقل)

به سفارش:

اداره استانداردسازی و تدوین راهنماهای بالینی

دفتر ارزیابی فن آوری، استانداردسازی و تعرفه سلامت

مرداد ماه۱۳۹۵

تالیف کنندگان به ترتیب حروف الفبا:

دکتر همایون امینی (روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران-عضو هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی رشته روان پزشکی)

دکتر سامان توکلی(روان پزشک-دبیر انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر احمد جلیلی (روان پزشک-رئیس انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر امیر شعبانی(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران- عضو هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی روان پزشکی)

دکتر عالیا شکیبا(روان پزشک-استادیار دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران)

دکتر مجید صادقی(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران –عضو هیئت مدیره انجمن علمی روان پزشکان ایران)

دکتر فربد فدایی(روان پزشک – دانشیار و مدیر گروه روان پزشکی دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی)

دکتر احمد علی نوربالا(روان پزشک-استاد دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران- دبیر هیئت ممتحنه ی دانش نامه ی تخصصی روان پزشکی)

ناظران ستاد وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

دکتر علیرضا اولیایی منش، دکتر مجید داوری، دکتر آرمان زندی، دکتر آرمین شیروانی، مجید حسن قمی، دکتر عطیه صباغیان پی رو، دکتر مریم خیری، دکتر بیتا لشکری، مرتضی سلمان ماهینی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

الف) عنوان دقیق خدمت مورد بررسی (فارسی و لاتین):

مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی روان‌پزشکی به ازای هر جلسه (عمل مستقل)

کتاب ارزش نسبی خدمات سلامت. ویراست ۱۳۹۴			
	کد ملی	شرح کد	توضیحات	ارزش نسبی
#	۹۰۰۰۴۵	مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی روان‌پزشکی به ازای هر جلسه (عمل مستقل)	• این کد برای هر بیمار تنها یک بار و در اولین مصاحبه گزارش گردد. • این خدمت با ویزیت روزانه یا سرپایی به طور جداگانه قابل گزارش و اخذ نمی‌باشد.	۸

ب) تعریف و تشریح خدمت مورد بررسی :

۱. **مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی روان‌پزشکی جزء اصلی و پراهمیت در تشخیص و طراحی درمان افراد دچار مشکلات و اختلالات روان‌پزشکی است. با توجه به این که تشخیصِ مشکلات و اختلالات روان‌پزشکی در درجه‌ی اول و عمدتاً مبتنی بر مصاحبه‌ی دقیقِ تخصصی و ارزیابی حیطه‌های مختلف روانی و ذهنی بیمار است، این فرایند در روند کار بالینی با بیمار از اهمیت خاصی برخوردار است، و این موضوع به ویژه در اولین مراجعه‌ی بیمار یا، اگر بین مراجعه‌های بیمار فاصله‌ای طولانی افتاده باشد، در اولین مراجعه‌ی بعد از این وقفه، و نیز در مراجعه‌های منجر به بستری بیمار اهمیتی برجسته‌تر دارد.**

۲. **مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی روان‌پزشکی مبتنی است بر مصاحبه‌ی تخصصی و حرفه‌ای بیمار توسط روان‌پزشک که با رعایت ملاحظات و دقایق علمی مرتبط با آن انجام شده و مرور نظام‌مند پیشینه، و اجزای مختلف روانی و ذهنی بیمار را دربر می‌گیرد و شامل اخذ شرح حال از خود بیمار و بررسی حوزه‌ها و کارکردهای مختلف روانی و ذهنی بیمار است.**

۳. **در شرایط بستری، مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی روان‌پزشکی اولیه‌ی بیمار در هر بار بستری شامل این کد می‌شود.**

۴. در شرایط سرپایی، در موارد زیر این خدمت لحاظ می‌شود:

- اولین مراجعه به هر روان‌پزشک
- اگر فاصله‌ی آخرین مراجعه‌ی بیمار به همان پزشک با مراجعه‌ی فعلی بیش از یک سال باشد.

۵. زمان لازم برای انجام این خدمت، به طور متوسط، ۳۰ دقیقه است.

۶. این خدمت شامل اجزای زیر است:

- شرح حال:
  - بیماری فعلی
  - پیشینه‌ی روان‌پزشکی
  - پیشینه‌ی بیماری‌های جسمی
  - پیشینه‌ی خانوادگی بیماری
  - ارزیابی شخصیتی
- معاینه‌ی وضعیت روانی (mental status examination):
  - ارزیابی ظاهر و رفتار
  - ارزیابی خلق و عاطفه
  - ارزیابی فرم و محتوای تفکر
  - ارزیابی ادراک
  - ارزیابی هشیاری و جهت‌یابی
  - ارزیابی حافظه
  - ارزیابی توجه و تمرکز
  - ارزیابی قضاوت

- ارزیابی بصیرت
- طرح‌ریزی برنامه‌ی درمانی
- شروع درمان

ج) طراحی گام به گام فلوچارت ارائه خدمت:

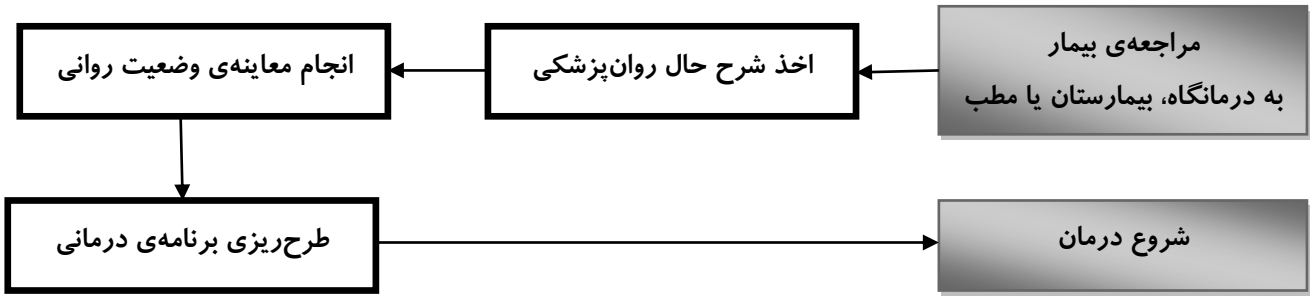

د) فرد/افراد صاحب صلاحیت جهت تجویز (Order) خدمت مربوطه و استاندارد تجویز:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مصوب مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):

۱. روان‌پزشک
۲. دستیار روان‌پزشکی (منحصراً در مراکز آموزشی دانشگاهی و با نظارت عضو هیأت علمی یا روان‌پزشک دیگر در آن مرکز)

هـ) ویژگی های ارائه کننده اصلی صاحب صلاحیت جهت ارائه خدمت مربوطه:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

*** بر اساس تایید معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و انجمن مربوطه دوره آموزشی معتبر تدوین، تصویب و قابل ارائه می باشد و ارائه دهنده خدمت(پزشک و پرستار) صرفا پس از گذراندن دوره مذکور اجازه ارائه خدمت مورد نظر را خواهند داشت.**

****ارائه خدمت صرفا توسط گروه های نامبرده قابل قبول است و در صورت ارائه توسط افرادی غیر از گروه های نامبرده تخطی از استاندارد خدمت محسوب می شود.**

1. **روان‌پزشک**
2. **دستیار روان‌پزشکی (منحصراً در مراکز آموزشی دانشگاهی و با نظارت عضو هیأت علمی یا روان‌پزشک دیگر در آن مرکز)**

و) عنوان و سطح تخصص های مورد نیاز (استاندارد) برای سایر اعضای تیم ارائه کننده خدمت:

ردیف	عنوان تخصص	تعداد موردنیاز به طور استاندارد به ازای ارائه هر خدمت	فرمول محاسباتی تعداد نیروی انسانی مورد نیاز	میزان تحصیلات مورد نیاز	سابقه کار و یا دوره آموزشی مصوب در صورت لزوم	نقش در فرایند ارائه خدمت
۱	—	—	—	—	—	—

ز) استانداردهای فضای فیزیکی و مکان ارائه خدمت: (در صورت نیاز به دو یا چند فضای مجزا با ذکر مبانی محاسباتی مربوط به جزئیات زیر فضاها بر حسب متر مربع و یا برحسب بیمار و یا تخت ذکر گردد):

1. **این خدمت می‌تواند در عرصه‌های بستری (بخش و بیمارستان عمومی یا روان‌پزشکی یا مراکز نگه‌داری و بازتوانی)، سرپایی یا جامعه‌نگر، در بخش دولتی، عمومی غیردولتی یا خصوصی انجام شود.**

۲. انجام این خدمت در شرایط بستری و سرپایی، در فضای خصوصی و به طور انفرادی و بدون حضور افراد دیگر انجام می‌شود.

- در موارد لزوم و برای کسب اطلاعات تکمیلی، با تشخیص پزشک ارایه‌دهنده‌ی خدمت و با لحاظ کردن شرایط حرفه‌ای مرتبط، درتمام یا بخشی از جلسه ممکن است افرادی از خانواده، بستگان یا همراهان بیمار نیز حضور داشته باشند.
- در موارد لزوم که ممکن است بیمار رفتار تکانشی یا خطرناک یا مهارگسیخته داشته باشد یا به دلایل دیگری لازم باشد، با تشخیص پزشک ارایه‌دهنده‌ی خدمت و با لحاظ کردن شرایط حرفه‌ای دیگر، برای حفظ امنیت و شرایط مناسب جلسه، ممکن است افرادی دیگر و ترجیحاً از پرسنل حراست یا پرستاری بیمارستان یا درمانگاه، در جلسه حضور داشته باشند.
- در شرایط بستری و در حالتی که بیمار در خروج از تخت و رفتن به اتاق خصوصی برای مصاحبه مشکل دارد، این خدمت می‌تواند بر بستر بیمار انجام شود.

۳. در شرایط ارایه‌ی خدمت در عرصه‌ی روان‌پزشکی جامعه‌نگر، و با لحاظ کردن استانداردهای حرفه‌ای ارایه‌ی خدمت در این شرایط، ممکن است بر حسب مورد، این خدمت در منزل بیمار، مدرسه، محل کار بیمار یا مکان‌های دیگر انجام شود.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

ح) تجهیزات پزشکی سرمایه ای (و یا اقلام اداری) اداری و به ازای هر خدمت: (ذکر مبانی محاسباتی تجهیزات مورد نیاز بر حسب بیمار و یا تخت**):**

ردیف	عنوان تجهیزات	انواع مارک های واجد شرایط	شناسه فنی	کاربرد در فرایند ارائه خدمت	متوسط عمر مفید تجهیزات	تعداد خدمات قابل ارائه در واحد زمان	متوسط زمان کاربری به ازای هر خدمت	امکان استفاده همزمان جهت ارائه خدمات مشابه و یا سایر خدمات
۱								

ط) داروها، مواد و لوازم مصرفی پزشکی جهت ارائه هر خدمت:

ردیف	اقلام مصرفی مورد نیاز	میزان مصرف (تعداد یا نسبت)	مدل/ مارک های واجد شرایط (تولید داخل و خارج)
۱			

ی) عنوان خدمات درمانی و تشخیص طبی و تصویری جهت ارائه هر واحد خدمت: (به تفکیک قبل، بعد و حین ارائه خدمت مربوطه در قالب تائید شواهد جهت تجویز خدمت و یا پایش نتایج اقدامات **):**

ردیف	عنوان خدمت پاراکلنیکی	تخصص صاحب صلاحیت جهت تجویز	شناسه فنی خدمات	تعداد مورد نیاز	قبل، حین و یا بعد از ارائه خدمت (با ذکر بستری و یا سرپایی بودن)
۱					

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

ک) ویزیت یا مشاوره های لازم جهت هر واحد خدمت: (سرپایی و بستری)**:**

- **در روز انجام این خدمت، نمی‌توان ویزیت سرپایی یا ویزیت روزانه‌ی بستری را به طور مستقل و علاوه بر این خدمت گزارش کرد.**
- **در صورت نیاز به انجام خدمات دیگر ذکرشده در کتاب ارزش نسبی، مانند روان‌درمانی فردی (کدهای ۹۰۰۰۵۰ و ۹۰۰۰۵۱) یا خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمان زناشویی و سکس‌تراپی (کدهای ۹۰۰۰۹۱ و ۹۰۰۰۹۳) یا گروه‌درمانی (کد ۹۰۰۰۹۶)، این خدمات را می‌توان در همان روز به طور جداگانه و در کنار این خدمت انجام داد و گزارش کرد.**

ل) اندیکاسیون های دقیق جهت تجویز خدمت: (ذکر جزئیات مربوط به ضوابط پاراکلنیکی و بالینی مبتنی بر شواهد و نیز تعداد مواردی که ارائه این خدمت در یک بیمار، اندیکاسون دارد)**:**

- **در شرایط بستری، ویزیت جامع اولیه‌ی بیمار در هر بار بستری شامل این کد می‌شود.**
- **در شرایط سرپایی، در موارد زیر این خدمت لحاظ می‌شود:**
  - **اولین مراجعه به هر روان‌پزشک**
  - **اگر فاصله‌ی آخرین مراجعه‌ی بیمار به همان پزشک با مراجعه‌ی فعلی بیش از یک سال باشد.**

م) دامنه نتایج مورد انتظار، در صورت رعایت اندیکاسیون های مذکور: (ذکر دقیق جزئیات مربوط به علائم پاراکلنیکی و بالینی بیماران و مبتنی بر شواهد)**:**

ن) شواهد علمی در خصوص کنترااندیکاسیون های دقیق خدمت (ذکر جزئیات مربوط به ضوابط پاراکلنیکی و بالینی و مبتنی بر شواهد)**:**

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

هیچ کنتراندیکاسیونی ندارد.

س) مدت زمان ارائه هر واحد خدمت:

زمان لازم برای انجام این خدمت، به طور متوسط، ۳۰ دقیقه است.

ردیف	عنوان تخصص	میزان تحصیلات	مدت زمان مشارکت در فرایند ارائه خدمت	نوع مشارکت در قبل، حین و بعد از ارائه خدمت
۱	روان‌پزشک یا دستیار تخصصی روان‌پزشکی	دکتری تخصصی پزشکی و تخصص روان‌پزشکی (یا دستیار تخصصی)	۳۰ دقیقه	انجام‌دهنده

ع) مدت اقامت در بخش های مختلف بستری جهت ارائه هر بار خدمت مربوطه: (مبتنی بر شواهد):

مدت اقامت بیمار در بخش‌های بستری بر اساس شرایط هر بیمار به طور انفرادی برای او تعیین می‌شود و مستقل از انجام مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی روان‌پزشکی است.

ف) چه خدمات جایگزینی (آلترناتیو) برای خدمت مورد بررسی، در کشورمان وجود دارد:

مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی روان‌پزشکی برای هر بیمار مراجعه‌کننده به سرویس سرپایی یا بستری روان‌پزشکی ضروری است و هیچ جای‌گزینی ندارد.

در نهایت، اولویت خدمت با توجه به سایر جایگزین ها، چگونه می باشد؟ (با ذکر مزایا و معایب مذکور از دیدگاه بیماران (End User) و دیدگاه حاکمیتی نظام سلامت):

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

مصاحبه و معاینه‌ی تشخیصی روان‌پزشکی برای هر بیمار مراجعه‌کننده به سرویس سرپایی یا بستری روان‌پزشکی ضروری است و هیچ جای‌گزینی ندارد.